

Kontekst prawny wdrażania RDSM w Polsce

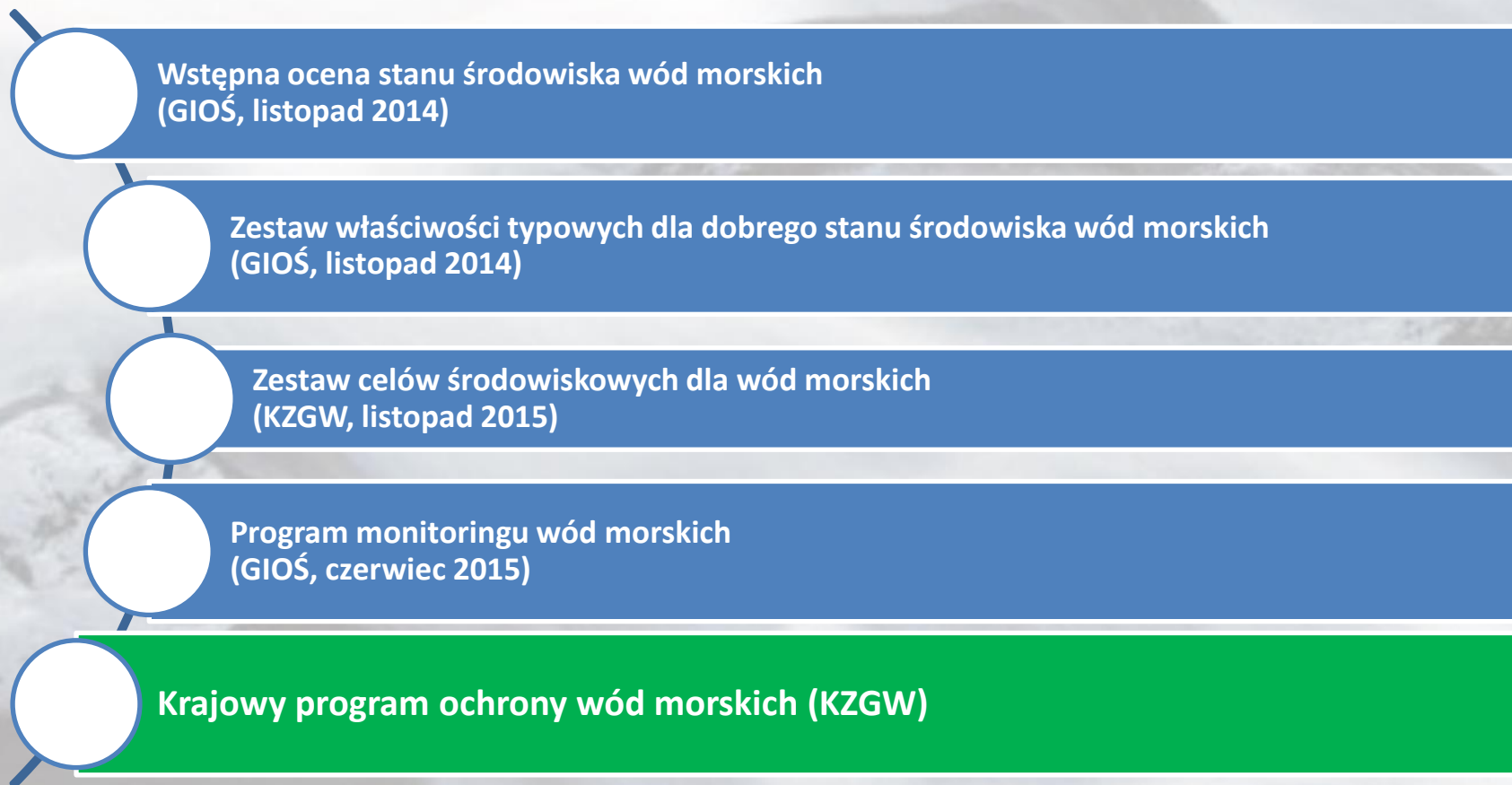
Przemysław Gruszecki

Dyrektor Departamentu Planowania i Zasobów Wodnych KZGW

Transpozycja przepisów Dyrektywy
do prawa krajowego:
głównie poprzez ustawę
z dnia 4 stycznia 2013 r.
o zmianie ustawy – Prawo wodne

Art. 3 RDSM - cel środowiskowy oznacza jakościowe lub ilościowe określenie pożądanego stanu różnych składników wód morskich oraz nacisków i oddziaływania na nie w odniesieniu do każdego regionu lub podregionu morskiego.

Dziękuję za uwagę

Metodyka i zakres realizacji projektu pn. Opracowanie Krajowego Programu Ochrony Wód Morskich

Urszula Sadowska
Jan Kwiatkowski
DHI Polska

Harmonogram i założenia prac w projekcie

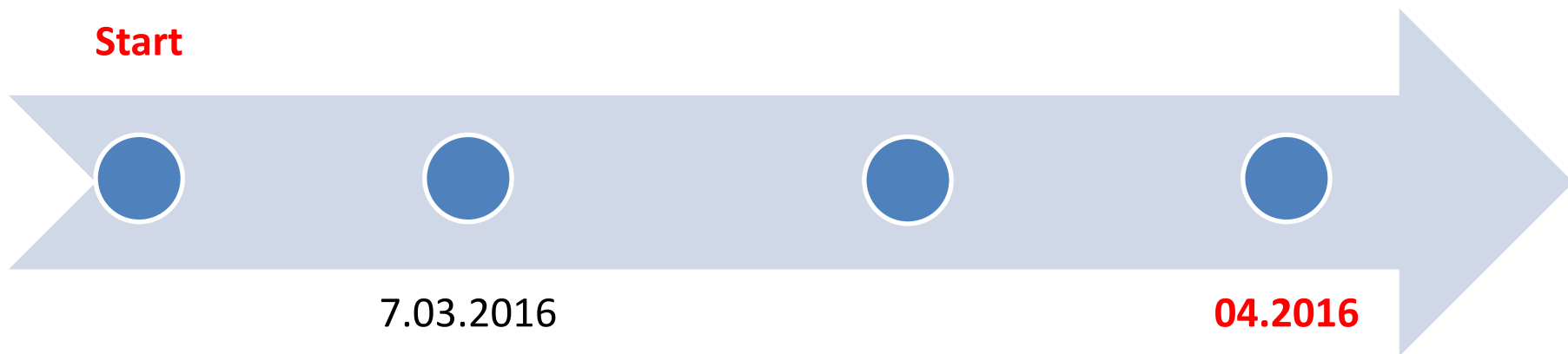
Kluczowe terminy projektu

8.03 – 29.03. 2016

Konsultacje społeczne

22.01.2016

Start

7.03.2016

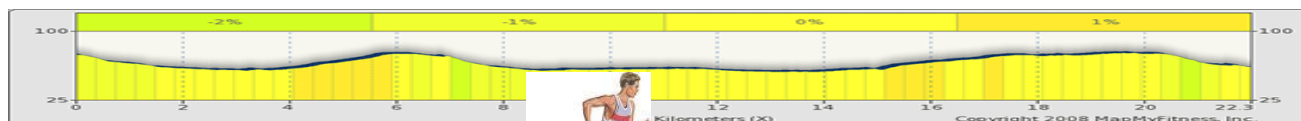
**Projekt KPOWM
& Prognoza OOŚ**

04.2016

Koniec

start

42,195 km

Kluczowe zadania w projekcie

Program działań podstawowych i doraźnych

Analiza kosztów i korzyści (CBA)

Odstępstwa zgodnie z art. 14 RDSM

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Konsultacje społeczne

Ostateczna wersja KPOWM

Kluczowe produkty w projekcie

Projekt KPOWM

Prognoza OOŚ

Raport z konsultacji społecznych (sposób rozpatrzenia uwag)

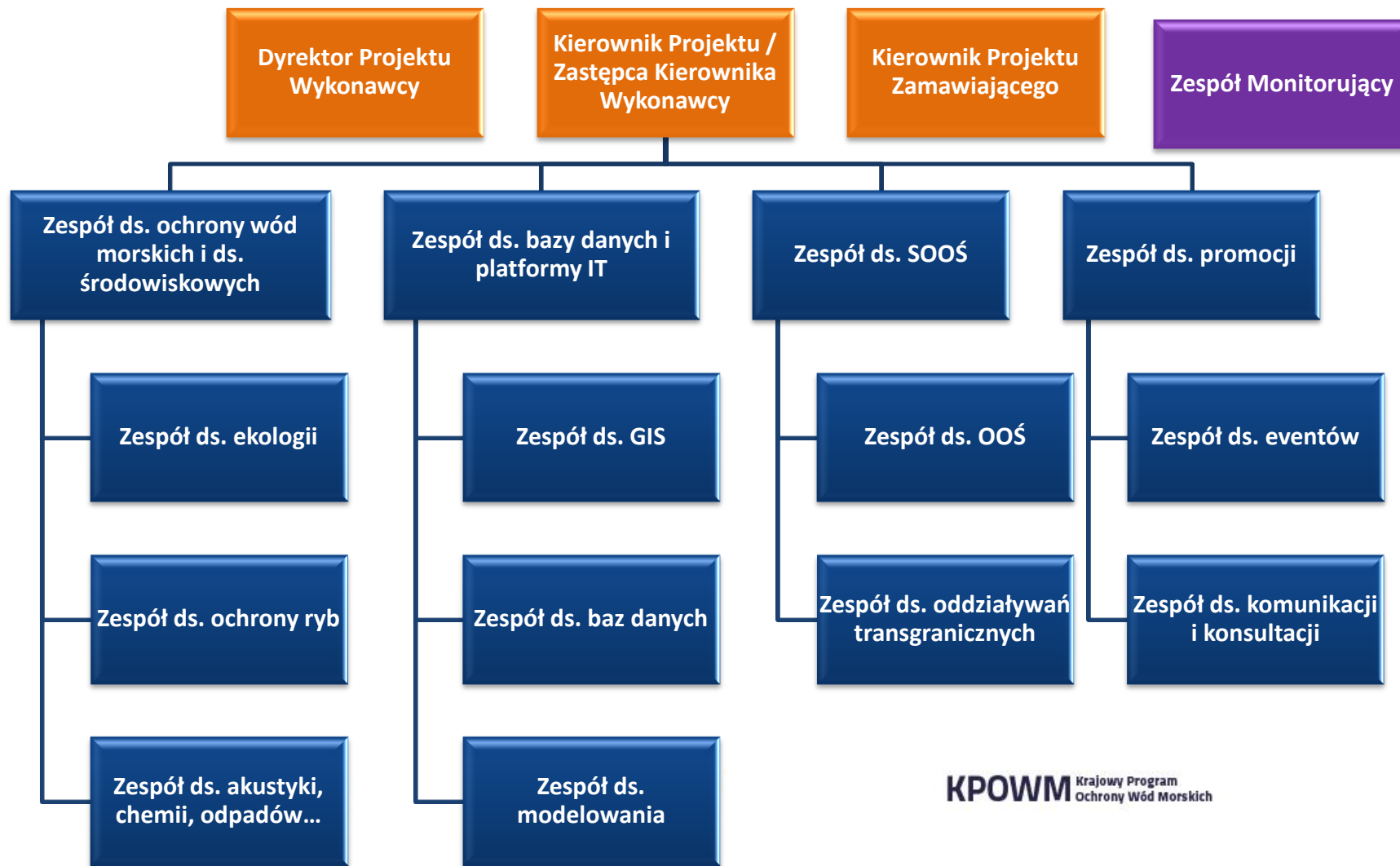
Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Finalna wersja KPOWM

Formularze raportowe

Dodatkowe raporty opracowane w projekcie

Uproszczona struktura organizacyjna projektu

Kluczowe ryzyka w projekcie

CZAS

DANE WEJŚCIOWE

UWAGI

Proces planistyczny opracowania Krajowego Programu Ochrony Wód Morskich

Ramowa Dyrektywa w sprawie Strategii Morskiej - cykl planistyczny

Proces planistyczny – program działań

Pełna lista działań

Analizy prawno-
środowiskowe
działań

Modelowanie
matematyczne

Analiza CBA

Program
nowych działań
Priorytetyzacja

Proces planistyczny – analizy programu działań

**Weryfikacja
efektywności
działań**

**Weryfikacja
ekonomiczna**

**Weryfikacja
prawna**

Program działań KPOWM a inne dokumenty

Działania istniejące
(m.in. w innych
dokumentach
planistycznych)

Propozycje nowych
działań w KPOWM

aPWŚK

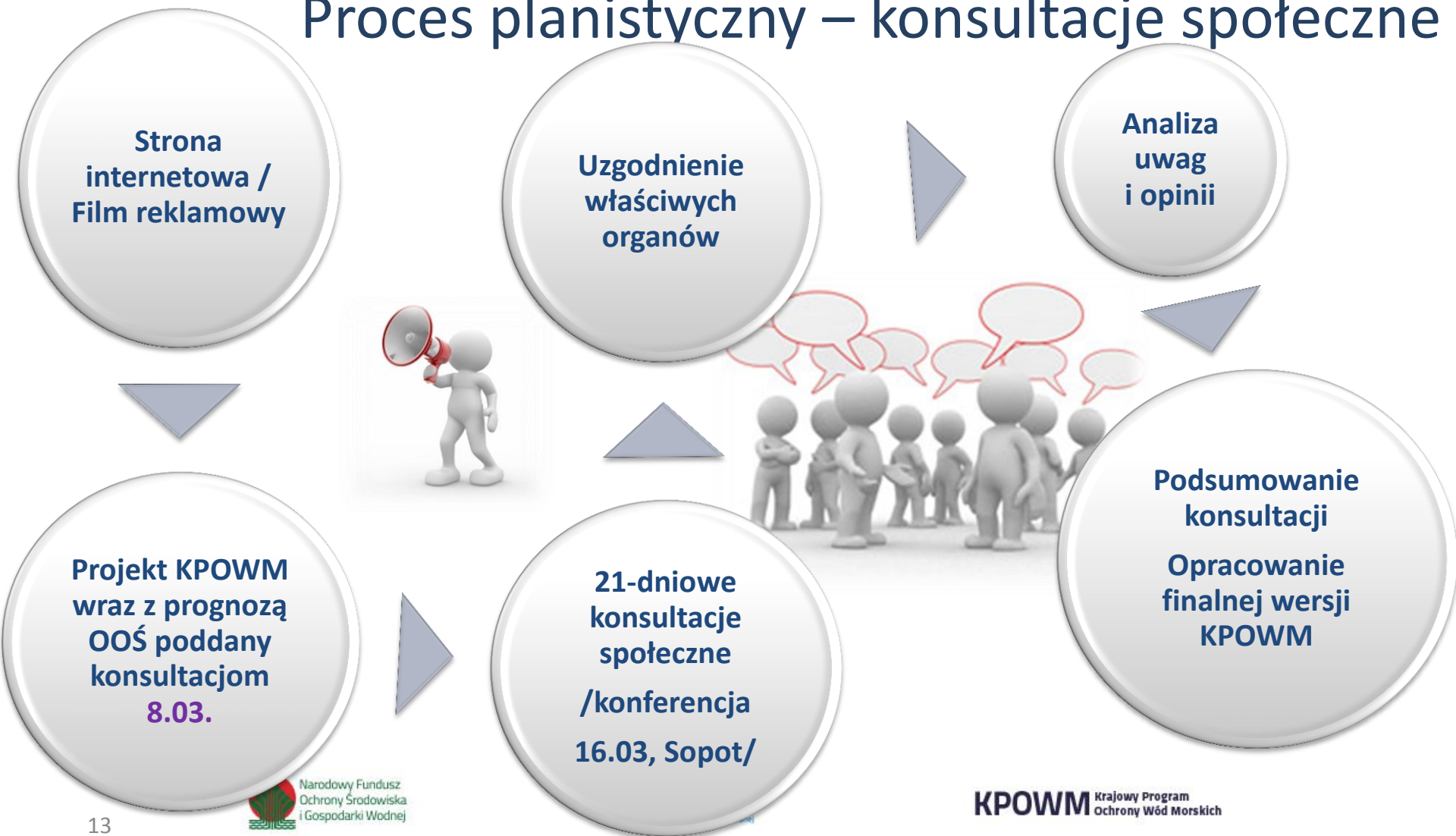
KPOŚK

HELCOM

- Prawne
- Administracyjne
- Ekonomiczne
- Edukacyjne
- Kontrolne

Osiągnięcie celów środowiskowych wód morskich

Proces planistyczny – konsultacje społeczne

Przyjęta struktura Krajowego Programu Ochrony Wód Morskich

Struktura dokumentu KPOWM

1. Wprowadzenie /podstawa prawna KPOWM i SOOS, uwarunkowania międzynarodowe i unijne, opis obszaru planowania/
2. Podsumowanie wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich
3. Program działań z uwzględnieniem celów środowiskowych
4. Obszary zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych
5. Priorytetyzacja działań
6. Podsumowanie SOOŚ
7. Podsumowanie konsultacji społecznych
8. Monitoring postępów wdrożenia programu
9. Podsumowanie i rekomendacje na kolejny cykl planistyczny

Struktura dokumentu KPOWM - Załączniki

Załącznik nr 1.

Podsumowanie istniejących działań w aktach prawa i dokumentach programowych

Załącznik nr 2.

Wyniki analizy kosztów– korzyści (CBA) proponowanych działań

Załącznik nr 3.

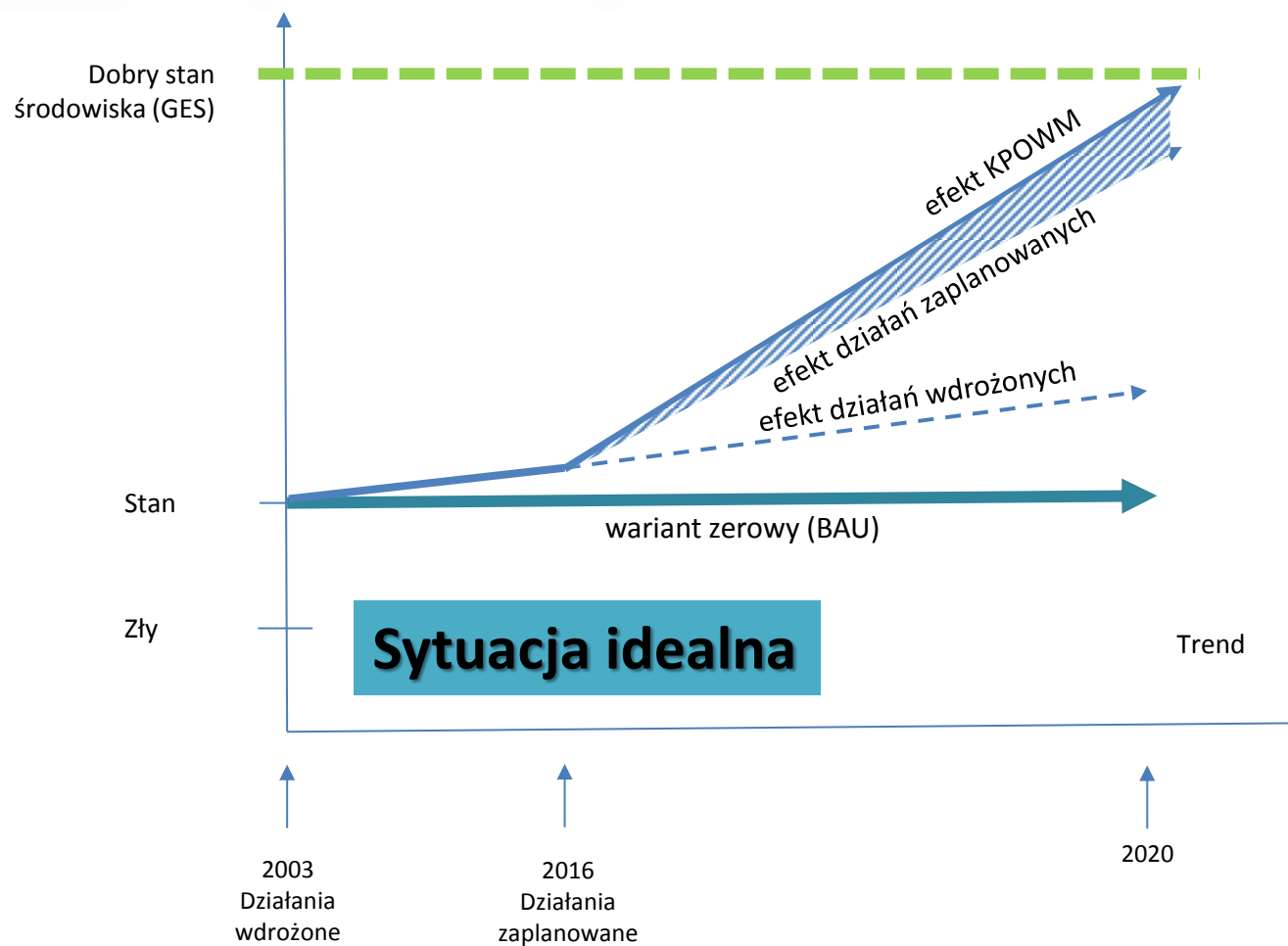
Karty nowych działań

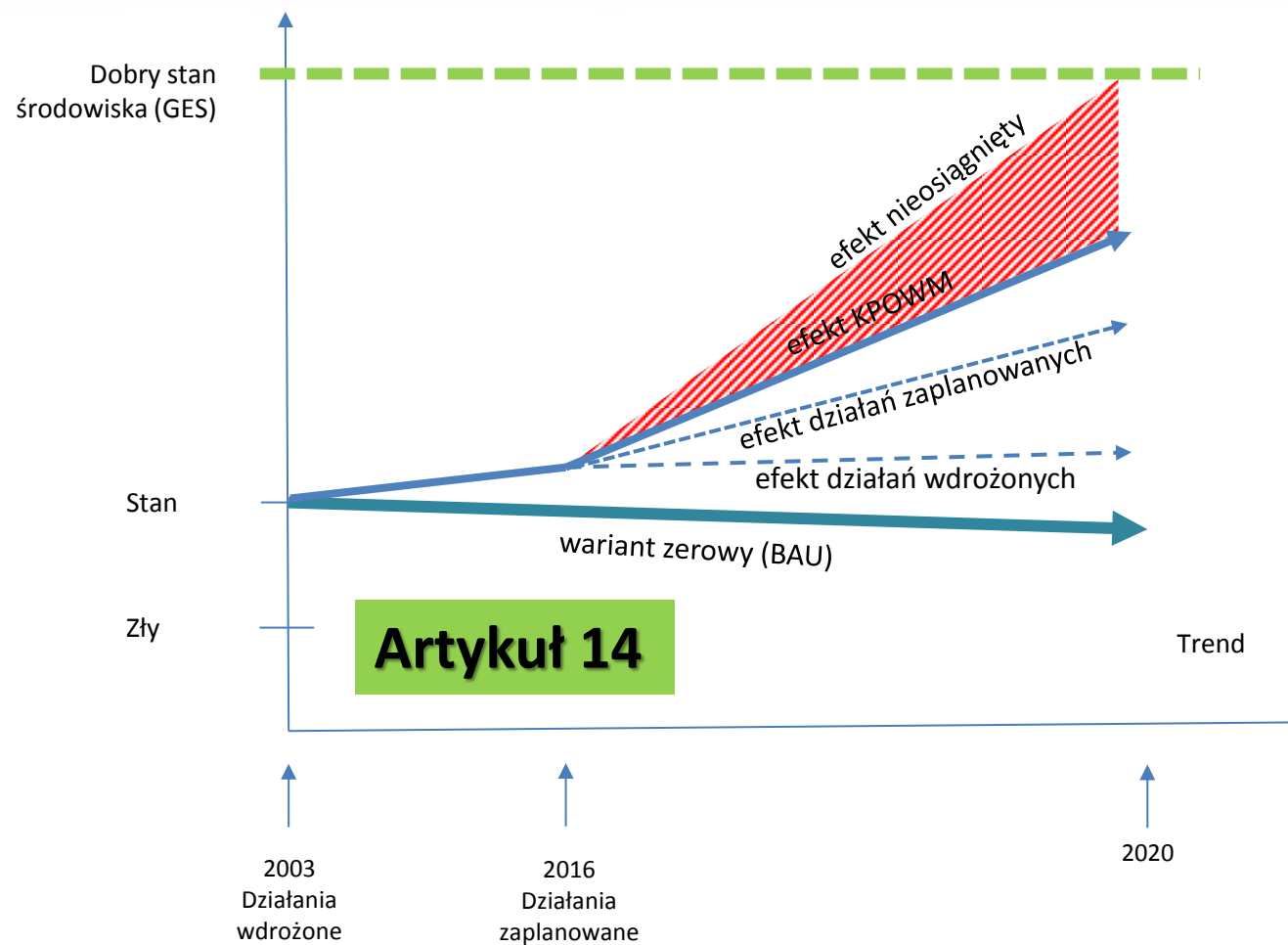
Założenia metodyczne przyjęte w projekcie

Wstępna ocena stanu środowiska wód morskich

	Pow. akwenu [km ²]	Wskaźniki opisowe stanu				Wskaźniki opisowe presji							
Podakwen		W1	W3	W4	W6	W2	W5	W7	W8	W9	W10	W11	Średnia
27	1,52	Red		Green	Red		Red	Green	Green	Green			0,6
33	0,3				Red			Green	Green	Green			0,5
35	0,18			Green	Red		Red	Green	Green	Green	Red		0,5
35A	0,04				Red			Green	Green	Green	Red		0,5
36	2,5	Red		Green	Green		Red	Green	Green	Green			0,7
38	0,05			Green	Red			Red	Green	Green	Red		0,4
38A	0,06				Red			Green	Green	Green			0,4
62	0,02	Red		Green	Red		Green		Red	Green	Red		0,5
Końcowa ocena POM			Red										

Artykuł 14

Wyjątki

1. Państwo członkowskie może określić przykłady obszarów na terenie swoich wód morskich, gdzie z jakiegokolwiek powodu wymienionego w lit. a)–d) cele środowiskowe lub dobry stan ekologiczny środowiska nie mogą zostać osiągnięte we wszystkich aspektach przy zastosowaniu środków przyjętych przez to państwo członkowskie lub z powodów, o których mowa w lit. e), nie mogą zostać osiągnięte w określonym przedziale czasowym:

- a) działania lub brak działania, za które dane państwo członkowskie nie jest odpowiedzialne;
- b) przyczyny naturalne;
- c) siła wyższa;
- d) modyfikacje lub zmiany fizycznych właściwości wód morskich spowodowane przez działania podjęte z ważnych względów interesu publicznego, które zostały uznane za istotniejsze niż negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym oddziaływanie transgraniczne;
- e) warunki naturalne, które nie pozwalają na szybką poprawę stanu danych wód morskich.

Dane państwo członkowskie wyraźnie wskazuje takie przypadki w swoim programie środków i przekazuje Komisji uzasadnienie swojej opinii. Przy określaniu przykładów takich obszarów państwa członkowskie uwzględniają konsekwencje dla państw członkowskich w danym regionie lub podregionie morskim.

Dane państwo członkowskie podejmuje jednak właściwe środki *ad hoc* służące dalszemu dążeniu do osiągnięcia celów środowiskowych, aby zapobiec postępującemu pogarszaniu się stanu wód morskich z powodów określonych w lit. b), c) lub d), oraz służące złagodzeniu niekorzystnego oddziaływania na poziomie danego regionu lub podregionu morskiego lub w wodach morskich innych państw członkowskich.

Kluczowe pytania

- a) W jakim stopniu możliwości wpływania na poprawę stanu środowiska leżą po stronie polskiej?
- b) Jakie wartości wskaźników determinowane są z przyczyn naturalnych?
- c) Czy działają siły wyższe?
- d) Jaką wartość ekonomiczną i społeczną mają podejmowane działania i ponoszone koszty?
- e) W jakiej perspektywie czasowej należy oczekiwać realnych efektów podejmowanych działań?

Narzędzia do przeprowadzenia uzasadnień

Wyniki monitoringu

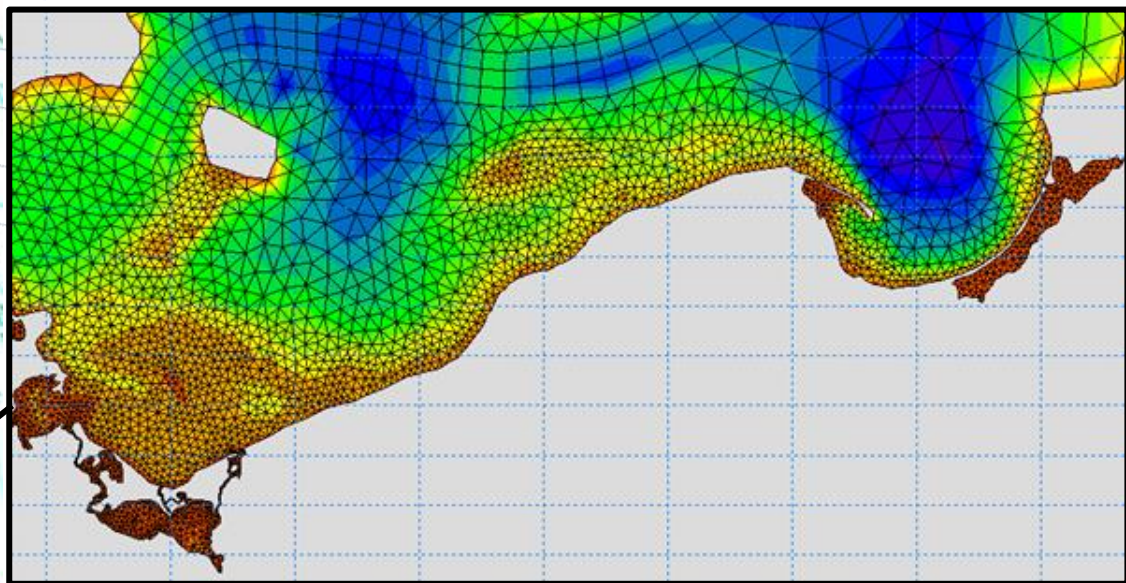
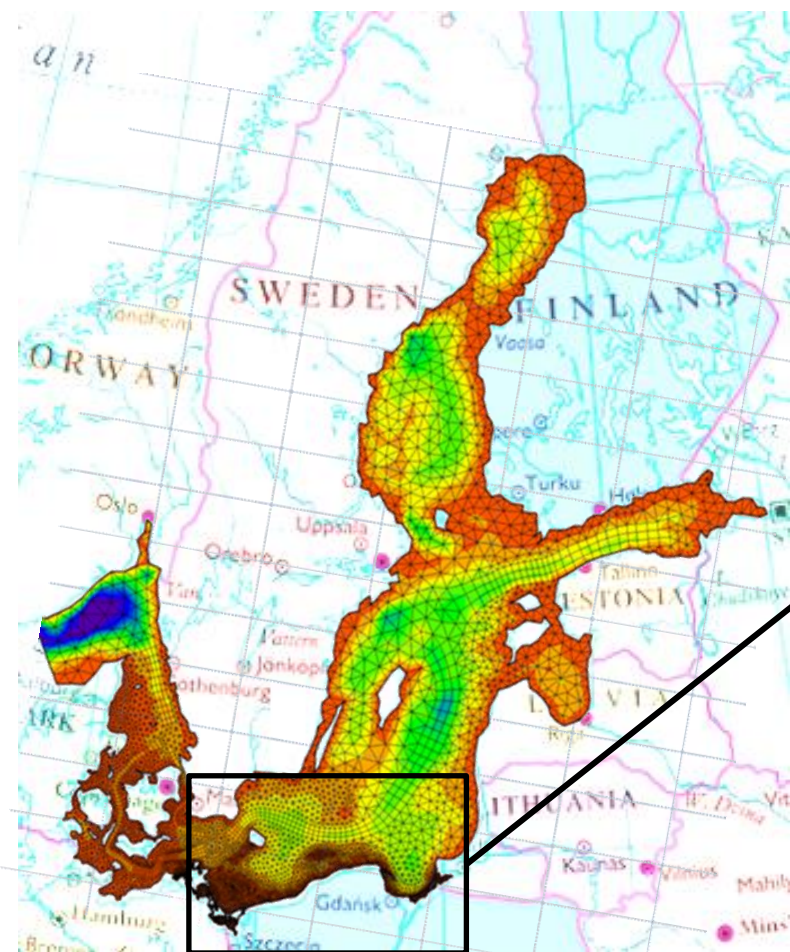
Modelowanie matematyczne (C1, C4, C5, C6)

Analizy eksperckie

Analiza kosztów i korzyści

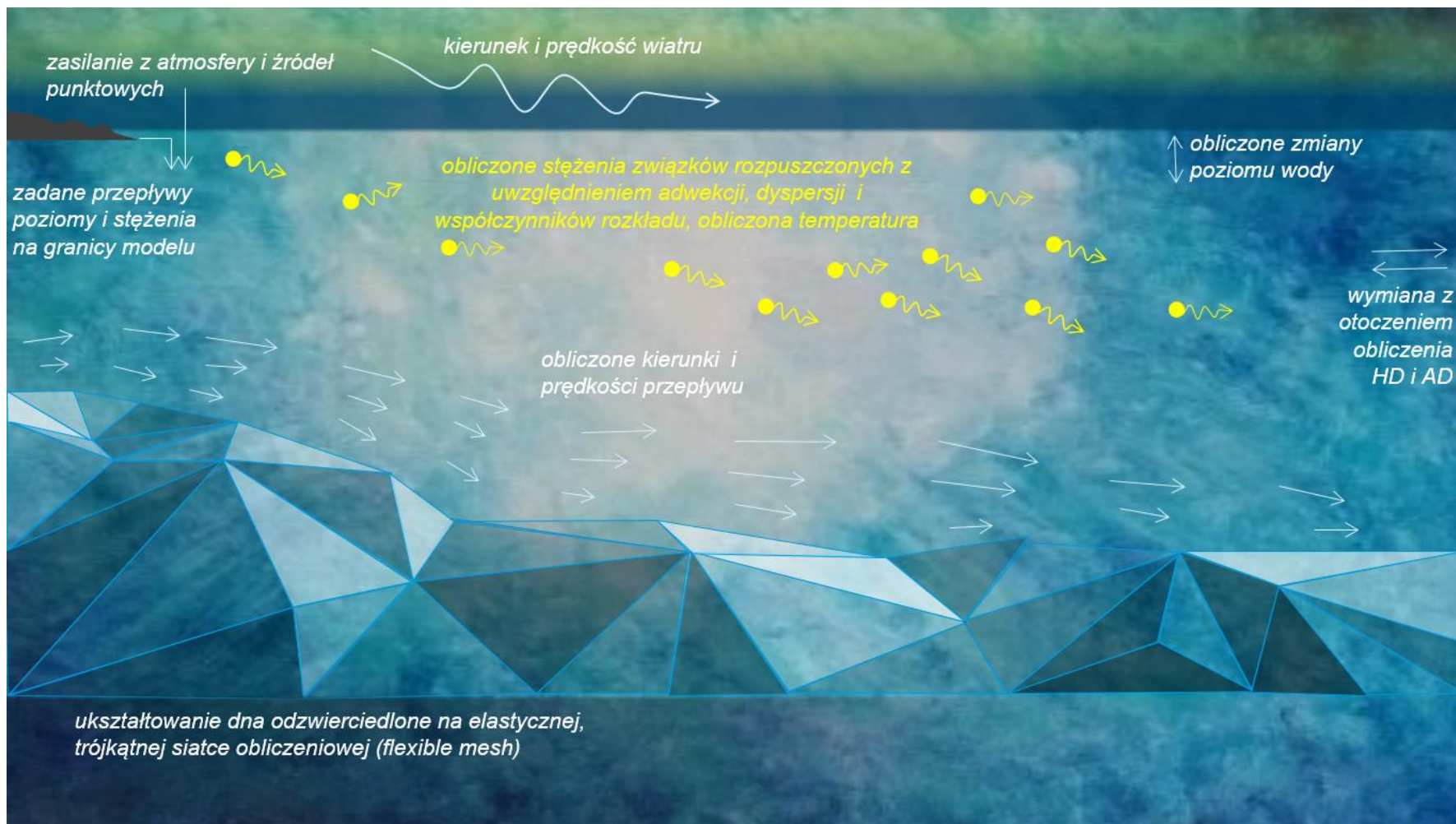
Model symulacyjny Morza Bałtyckiego

siatka obliczeniowa

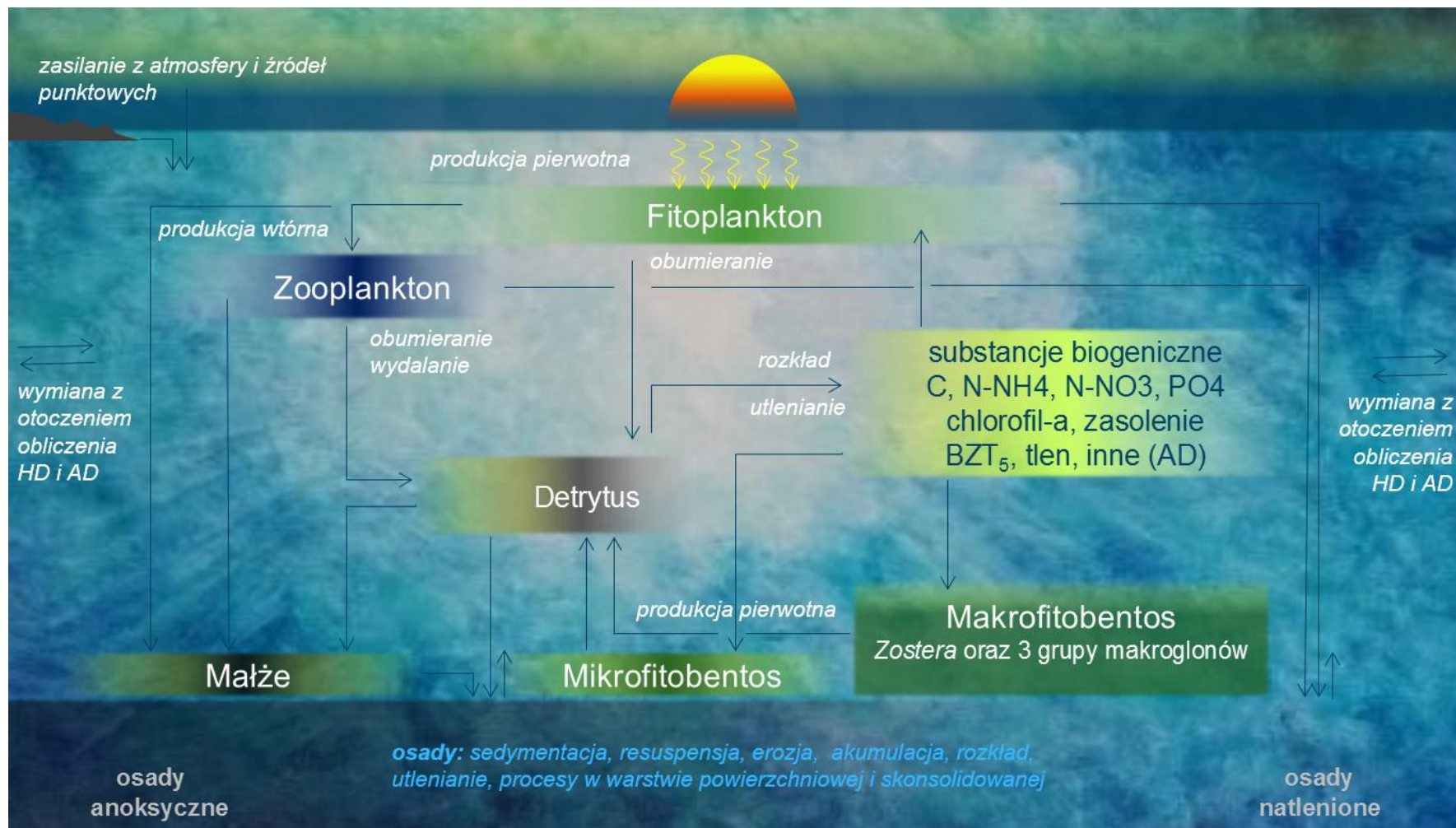
Model symulacyjny Morza Bałtyckiego

procesy hydrodynamiczne, adwekcja i dyspersja

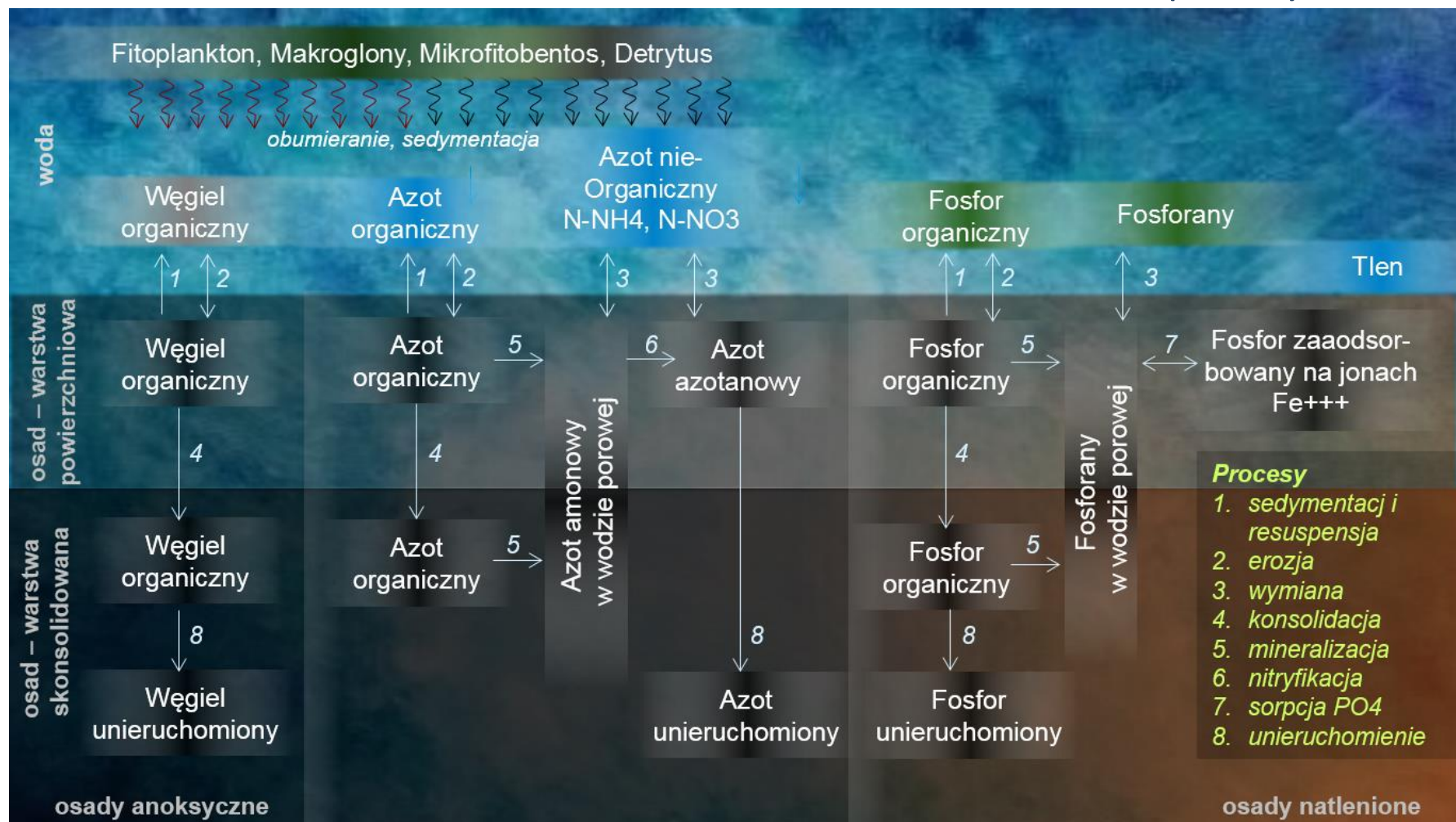
Model symulacyjny Morza Bałtyckiego

procesy chemiczne i biologiczne

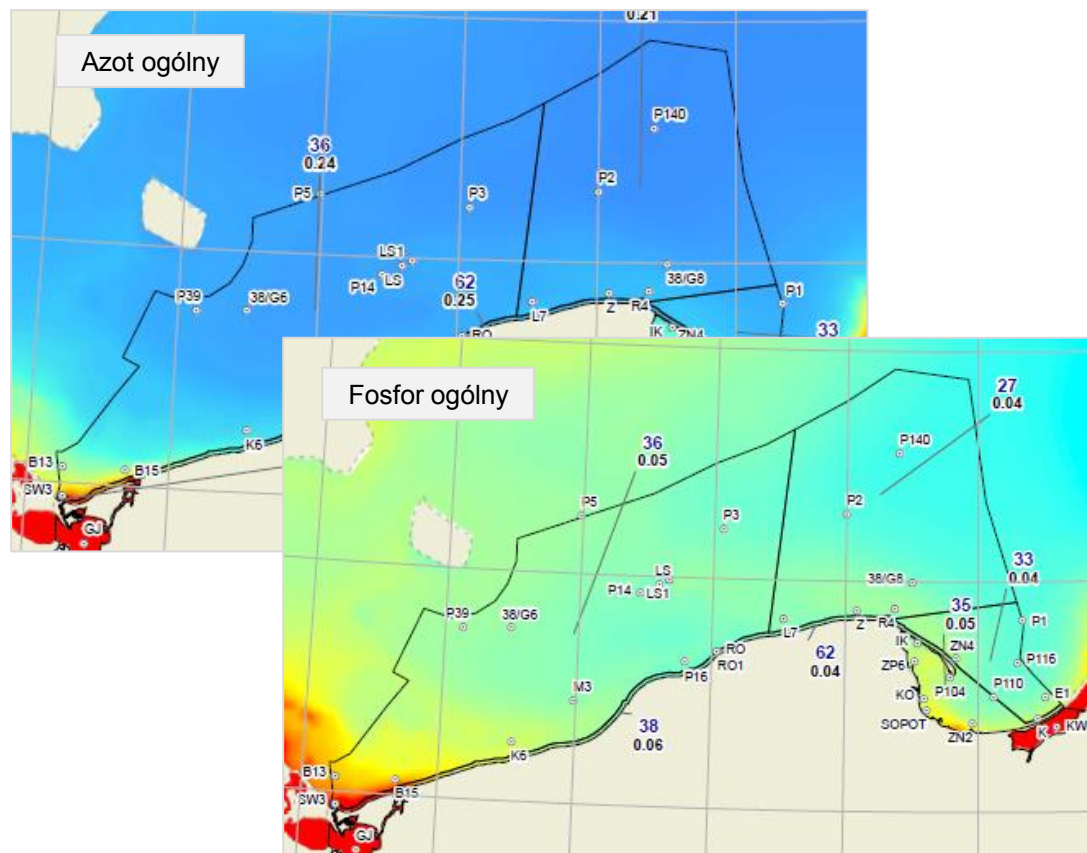
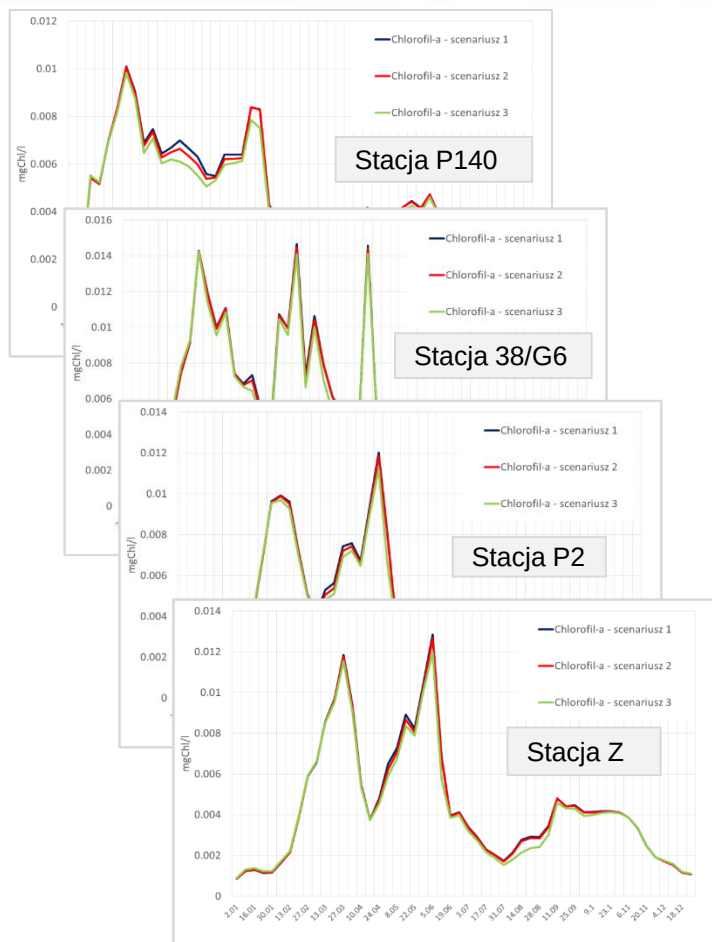

Model symulacyjny Morza Bałtyckiego

procesy osadowe

Wyniki modelowania

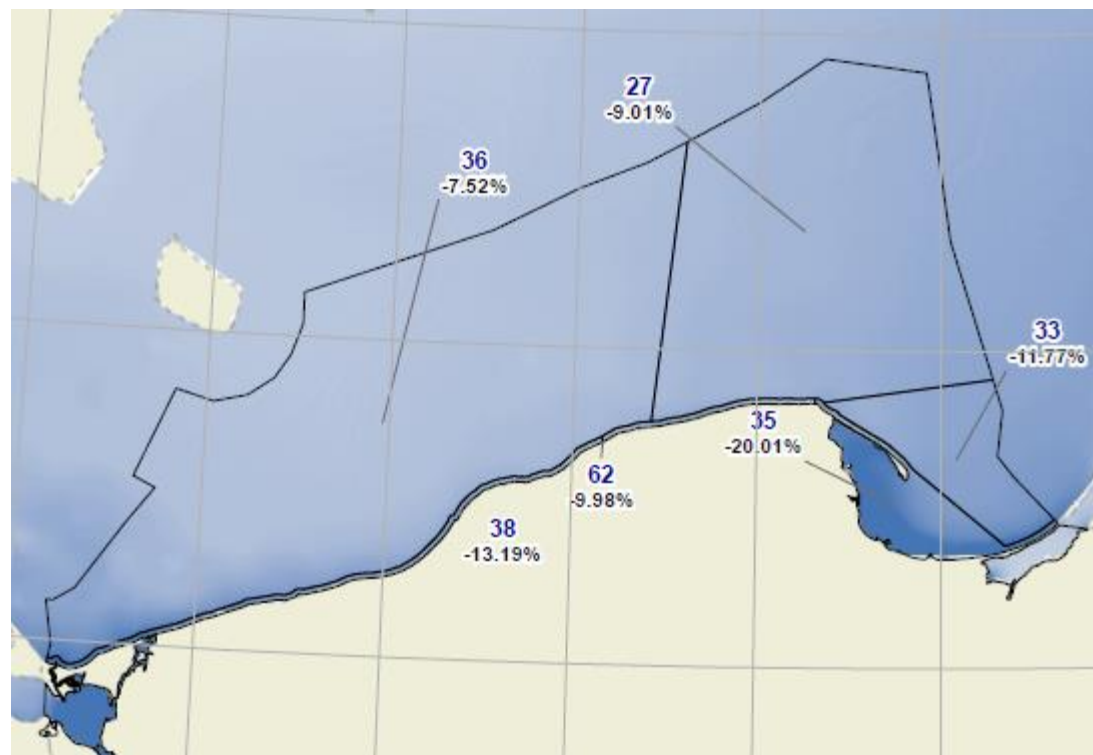

Wykresy

Mapy

Wyniki modelowania

Mapy różnicowe

Akwen	Nr akwenu	Cel środowiskowy	Średnia pomiarów (2008-2010)	Scenariusz 3	Redukcja w Scenariuszu 3 w stosunku do 1
Strefa płytkowodna wschodniej części Bałtyku Właściwego	62	273	339	203	6,5%
Strefa płytkowodna Basenu Bornholmskiego	38	273	484	388	11,0%
Wody otwarte wschodniej części Bałtyku Właściwego	27	294	292	154	6,7%
Wody otwarte Zatoki Gdańskiej	33	294	379	215	6,1%
Wody otwarte Basenu Bornholmskiego	36	294	283	195	6,7%

Porównania

Analizy programu działań

MODELOWANIE

Weryfikacja
efektywności
działań

Analiza CBA

Weryfikacja
ekonomiczna

Weryfikacja
prawna

Dziękujemy za uwagę!

Zespół Wykonawcy KPOWM

Program działań służący osiągnięciu dobrego stanu środowiska wód morskich

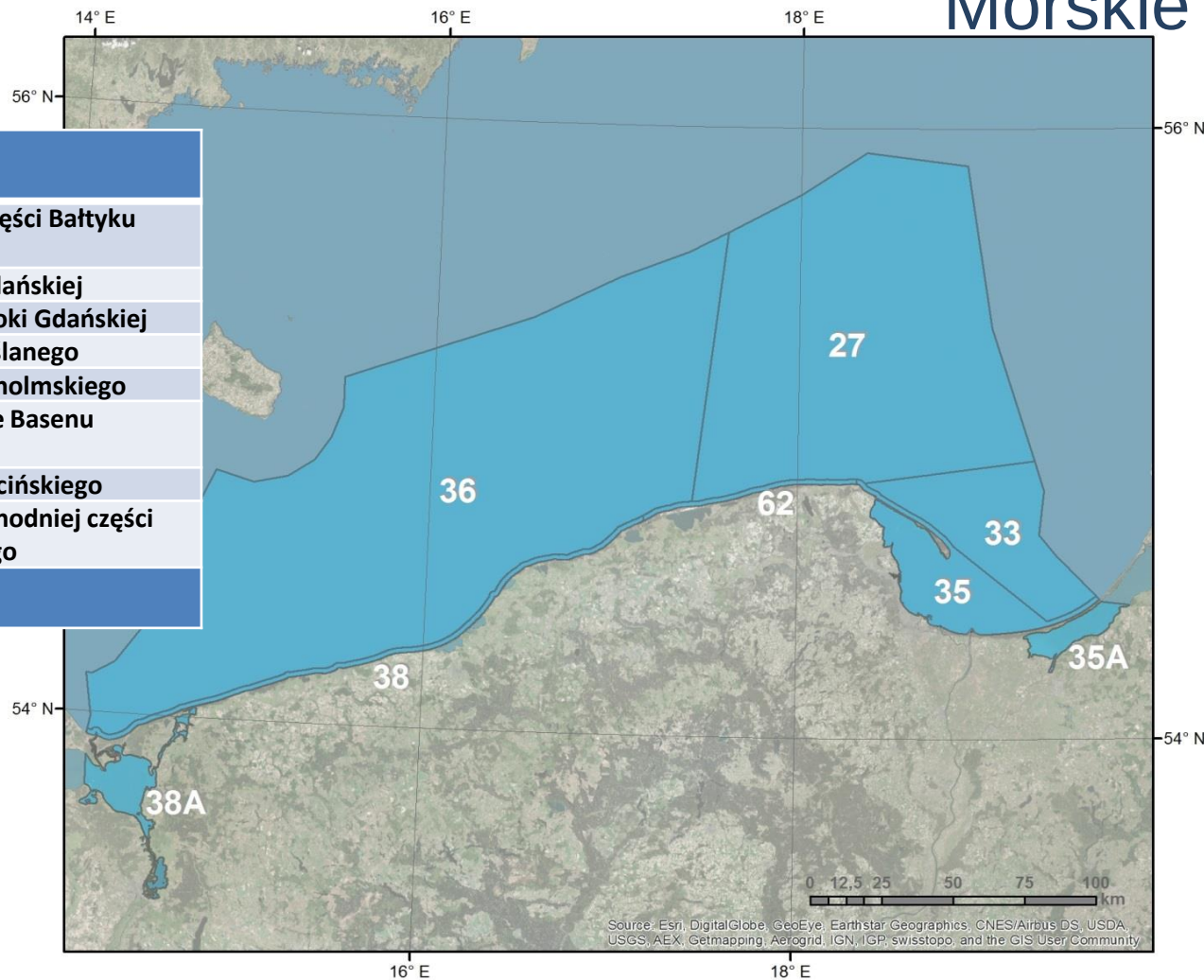
Jan Kwiatkowski
DHI Polska

Proces planistyczny opracowania Krajowego Programu Ochrony Wód Morskich

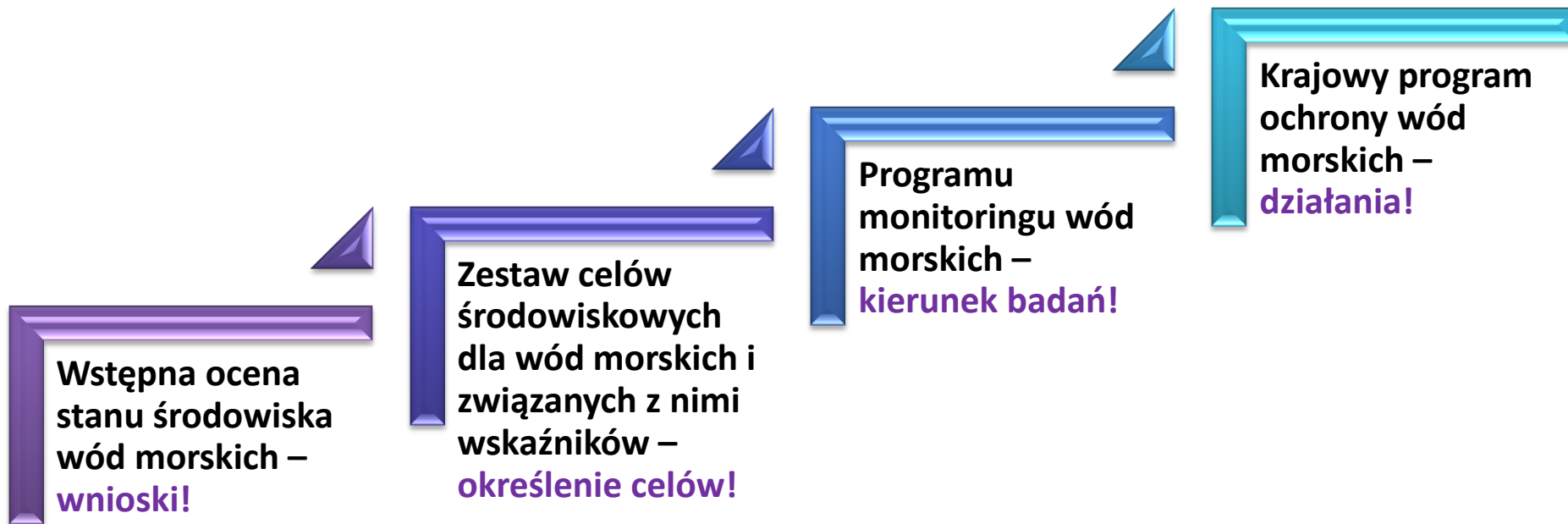

Obszar prac analitycznych KPOWM – Polskie Obszary Morskie

Numer obszaru	Nazwa obszaru
27	Wody otwarte wschodniej części Bałtyku Właściwego
33	Wody otwarte Zatoki Gdańskiej
35	Polskie wody przybrzeżne Zatoki Gdańskiej
35A	Polska część Zalewu Wiślanego
36	Wody otwarte Basenu Bornholmskiego
38	Polskie wody przybrzeżne Basenu Bornholmskiego
38A	Polska część Zalewu Szczecińskiego
62	Polskie wody przybrzeżne wschodniej części Bałtyku Właściwego

Schemat logiczny opracowania KPOWM

Wnioski ze wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich

GES

- C4
- C7
- C8
- C9

nieGES

- C1
- C3
- C5
- C6
- C10

Do oceny

- C2
- C11
- (C7)

Zestaw celów środowiskowych dla wód morskich – wnioski

Cele ogólne zostały określone dla wszystkich cech.

Wyodrębniono kryteria w ramach poszczególnych cech i w miarę dostępności danych, określono dla nich cele szczegółowe.

W ramach kryteriów wytypowano wskaźniki podstawowe do weryfikacji stanu środowiska. Wartości graniczne zostały określone w miarę dostępnych danych, tj. dla wskaźników objętych monitoringiem.

Wiele ze wskaźników i celów szczegółowych nie zostało określonych. Powinno to zostać wskazane w kolejnym cyklu planistycznym, uwzględniając wyniki rozszerzonego monitoringu.

Program działań KPOWM

Działania istniejące - **65**

Wdrożone i
funkcjonujące

Planowane
niewdrożone

Nowe działań w KPOWM
– łącznie **57**

- Prawne
- Administracyjne
- Ekonomiczne
- Edukacyjne
- Kontrolne

Osiągnięcie celów środowiskowych wód morskich

Program nowych działań zapropnowany w Krajowym Programie Ochrony Wód Morskich

C1 - BIORÓŻNORODNOŚĆ

RYBY

SSAKI

PTAKI

BENTOS

Korelacja z **C4** – Łańcuch troficzny

Korelacja z **C6** – Integralność dna

C1 – BIORÓŻNORODNOŚĆ - Nowe działania (6)

PLANY I PROGRAMY

- Plany ratowania zwierząt, które ucierpiały w wyniku rozlewów olejowych

DANE I MONITORING

- Zwiększenie dostępności danych z zakresu przypadkowych połowów chronionych gatunków morskich ptaków i ssaków
- Prowadzenie badań stanu zasobów ryb w morskich wodach wewnętrznych

DZIAŁANIA ADMINISTRACYJNE – PLANOWANIE PRZESTRZENNE

- Zwiększenie zasięgu obszarów, gdzie zakazane jest trałowanie - opracowanie narzędzi kontrolnych
- Ustanowienie ograniczeń dla stosowania określonych narzędzi połowowych w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich, w związku z ochroną cennych biotopów
- Ustanowienie stref wyłączonych z zagospodarowania przestrzennego
- Kontrola zgodności decyzji administracyjnych z zapisami planu zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich

C2 – GATUNKI OBCE - Nowe działania (5)

DANE I MONITORING

- Identyfikacja oraz analiza dróg niezamierzonego wprowadzania lub rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii Europejskiej, na terytorium kraju z uwzględnieniem wód morskich

PLANY I PROGRAMY

- Wdrożenie wytycznych IMO dotyczących praktyki kontroli i zarządzania 'biofoulingiem'
- Opracowanie planów działania w celu zmniejszenia wpływu gatunków inwazyjnych, wraz z określeniem stanu obecnego zagrożenia ze strony gatunków obcych

DZIAŁANIA PRAKTYCZNE

- Edukacja akwarystów w zakresie zagrożeń związanych z uwalnianiem okazów obcych gatunków inwazyjnych do środowiska naturalnego
- Zapobieżenie ucieczce gatunków obcych z akwakultur

C3 – KOMERCYJNIE EKSPLOATOWANE GATUNKI RYB I SKORUPIAKÓW - Nowe działania (1)

DZIAŁANIA EDUKACYJNO-PROMOCYJNE

- Promowanie Polskiego Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa

Szereg działań istniejących służących właściwemu zarządzania rybołówstwem, np.

- prowadzenie kontrolowanego zarybiania
- ochrona i odbudowa morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich oraz systemy rekompensat w ramach zrównoważonej działalności połowowej – zbieranie utraconych narzędzi połowowych i odpadów morskich
- promowanie ochrony środowiska morskiego i zrównoważonej eksploatacji zasobów morskich i przybrzeżnych
- utrzymanie i odbudowa funkcji ekosystemów będących źródłem usług dla człowieka

C5 – EUTROFIZACJA - Nowe działania (łącznie 16)

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z TRANSPORTEM MORSKIM I PRZEMYSŁEM

- Wprowadzenie na obszarze Morza Bałtyckiego zakazu zrzutu nieoczyszczonych ścieków sanitarnych ze statków pasażerskich
- Rozwój i promocja stosowania przez statki ciekłego gazu ziemnego jako paliwa
- Rozwój infrastruktury portowej służącej dostarczaniu energii elektrycznej z nabrzeża na statki
- Wspieranie dalszych działań podejmowanych na forum IMO w sprawie ustanowienia obszarów kontroli emisji tlenków azotu (NECA -NOx emission control area)
- Redukcja emisji fosforu z hałdy fosfogipsów w Wiślinie

C5 – EUTROFIZACJA - Nowe działania (łącznie 16)

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z GOSPODARKĄ ŚCIEKOWO-OPADOWĄ

- Zwiększenie wymagań w zakresie usuwania fosforu w ściekach odprowadzanych z oczyszczalni
- Kampania edukacyjno-informacyjna na rzecz racjonalnej gospodarki wodami opadowymi
- Rozpoznanie techniczno-ekonomicznej wykonalności ograniczenia ładunku biogenów odprowadzanego z wielkich aglomeracji kanalizacją deszczową
- Optymalizacja procesów technologicznych w istniejących oczyszczalniach komunalnych
- Ocena techniczno-ekonomicznej wykonalności zwiększenia redukcji azotu w wybranych oczyszczalniach ścieków przemysłu chemicznego

C5 – EUTROFIZACJA - Nowe działania (łącznie 16)

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z ROLNICTWEM

- Kontynuacja i wzmocnienie wątku ochrony wód w doradztwie rolniczym, w tym rozwijanie i promowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej
- Wprowadzenie limitu dawki fosforu wprowadzanej do gleb z nawozami naturalnymi
- Przeciwdziałanie powierzchniowej erozji wodnej na styku pól i wód śródlądowych
- Zwiększenie powierzchni gruntów rolnych objętych planami nawożenia
- Zapewnienie warunków bezpiecznego przechowywania nawozów naturalnych
- Wykorzystanie kanałów melioracyjnych do redukcji ładunku biogenów z terenów rolniczych

C6 – INTEGRALNOŚĆ DNA MORSKIEGO - Nowe działania (3)

DZIAŁANIA ADMINISTRACYJNO-PRAWNE

- **Koncesje i decyzje środowiskowe dla przedsięwzięć polegających na rozpoznawaniu, poszukiwaniu i eksploatacji podmorskich złóż (wytyczne dla organów wydających decyzje administracyjne)**
- **Wykorzystanie wyników kompleksowych wytycznych dotyczących ekosystemowej metodyki wyboru miejsca deponowania osadów (urobku czerpального) w morzu oraz zarządzania przybrzeżnymi kładowiskami na obszarze Morza Bałtyckiego**
- **Wprowadzenie ograniczeń trałowania dennego na obszarach gdzie istnieje konieczność ochrony cennych zbiorowisk organizmów dennych**

C7 – WARUNKI HYDROGRAFICZNE - Nowe działania (1)

DANE, MONITORING, PRACE STUDIALNE

- Analiza zakresu i skutków środowiskowych trwałych zmian hydrograficznych

Podsumowanie przeprowadzonej analizy:

Akwen	łączna powierzchnia akwenu	Powierzchnia obszarów trwale zmienionych	
jednostka	km ²	km ²	%
38 - polskie wody przybrzeżne Basenu Bornholmskiego (z wyłączeniem Zalewu Szczecińskiego)	443	33	7%
62 - polskie wody przybrzeżne wschodniej części Bałtyku Właściwego	106	1	1%
35 - polskie wody przybrzeżne Zatoki Gdańskiej (z wyłączeniem Zalewu Wiślanego)	391	66	17%
35a - Zalew Wiślany	259	5	2%
38a - Zalew Szczeciński	561	19	3%

C8 – SUBSTANCJE ZANIECZYSZCZAJĄCE I EFEKTY ICH ODDZIAŁYWANIA - Nowe działania (12)

DANE, MONITORING, PRACE STUDIALNE

- Monitoring powietrzny i satelitarny morza pod kątem wykrywania zanieczyszczeń
- Analiza zagrożeń dla środowiska morskiego wraku statku Stuttgart wraz z analizą istniejących technologii utylizacji zagrożenia i możliwości ich wykorzystania
- Zbadanie skali zagrożeń środowiskowych wynikających z zalegania wraków na dnie morskim
- Stworzenie algorytmu prowadzenia prac czerpalnych w przypadku osadów zanieczyszczonych

PLANY I PROGRAMY – OPRACOWANIE I WDROŻENIE

- Przygotowanie planu zwalczania zanieczyszczeń ropopochodnych na brzegu morskim
- Zwiększanie skuteczności zwalczania zanieczyszczeń na morzu
- Przygotowanie planu zagospodarowania odpadów z rozlewów olejowych w wypadkach morskich
- Podpisanie dwustronnych lub wielostronnych planów wspólnego reagowania
- Wspieranie działań podejmowanych przez UM na poziomie międzynarodowym dotyczących minimalizacji wpływu wód pochodzących z systemów oczyszczania spalin

DZIAŁANIA MON

- Modernizacje i przebudowy infrastruktury towarzyszącej kompleksów wojskowych

C9 – SUBSTANCJE ZANIECZYSZCZAJĄCE W RYBACH I OWOCACH MORZA PRZEZNACZONE DO SPOŻYCIA - Brak nowych działań

Szereg działań istniejących dotyczących eliminowania, ograniczenia stosowania i oddziaływania substancji niebezpiecznych, np.

- działania służące zmniejszeniu zużycia nawozów i środków ochrony roślin i potrzebę rozwoju systemu monitoringu jakości wód i gleb
- modernizację jednostek floty rybackiej pod kątem zmniejszenia emitowanych zanieczyszczeń
- ograniczenie emisji CO₂ oraz zanieczyszczeń powodowanych przez przewozy morskie
- oczyszczanie ścieków komunalnych, efektywna praca systemów odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych, większa świadomość społeczna w zakresie potrzeb ochrony środowiska

C10 – ODPADY W ŚRODOWISKU MORSKIM - Nowe działania (9)

DZIAŁANIA PRAKTYWCZNE

- Rozwój portowych urządzeń do odbioru odpadów oraz pozostałości ładunkowych ze statków
- Fishing for litter - sprzątanie morza
- Dodatkowe sprzątanie plaż

DZIAŁANIA ADMINISTRACYJNE, PRAWNE, KONTROLNE

- Sprawowanie nadzoru nad prawidłowym funkcjonowaniem portowych urządzeń do odbioru odpadów oraz pozostałości ładunkowych ze statków
- Zmniejszenie ilości opakowań - działania w świetle Dyrektywy w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych
- Wprowadzenie zasady „bez opłat specjalnych” dla odbioru odpadów ze statków w portach
- Ograniczenie wprowadzania do wód morskich parafin i pochodnych

DANE, MONITORING, PRACE STUDIALNE

- Analiza występowania mikrocząstek plastików w środowisku morskim
- Znakowanie sieci rybackich - zapobieganie powstawaniu sieci widm

C10 – HAŁAS PODWODNY I INNE ŹRÓDŁA ENERGII

- Nowe działania (3)

DZIAŁANIA PRAWNE

- Współpraca na poziomie międzynarodowym w zakresie ustanawiania wymogów dotyczących ograniczenia hałasu podwodnego z transportu morskiego

DANE, MONITORING, PRACE STUDIALNE

- Wdrożenie rejestru źródeł hałasu impulsowego
- Opracowanie sezonowych map hałasu

Wnioski i podsumowanie wdrożenia działań zaproprowowane w Krajowym Programie Ochrony Wód Morskich

WNIOSKI – OSIĄGNIĘCIE GES

Poprawa stanu środowiska Cech 1, 3, 5, 6 - do 2020 roku jednak niewielka szansa na osiągnięcie GES z uwagi na warunki naturalne i charakter przebiegających w ekosystemie procesów

Utrzymanie GES dla Cech 4, 7, 8, 9

Osiągnięcia GES w zakresie Cechy 10 – Odpady

WNIOSKI – REKOMENDACJE

Potrzeba rozbudowy i poprawy monitoringu oraz zbudowanie kompleksowej bazy danych na temat środowiska wód morskich

Potrzeba koordynacji działań realizowanych w ramach poszczególnych dyrektyw unijnych (szczególnie Ramowej Dyrektywy Wodnej i Dyrektywy Azotanowej)

Konieczność monitoringu i ilościowej oceny wdrożenia działań służących osiągnięciu celów środowiskowych wód morskich

Potrzeba kontynuacji prowadzonych projektów, prac studialnych, pilotażowych programów służących pogłębianiu wiedzy na temat Bałtyku

Dziękuję za uwagę!

Jan Kwiatkowski
wraz z Zespołem
Wykonawcy KPOWM

Analiza kosztów i korzyści

Łukasz Trojnarski
Wykonawca KPOWM
Grontmij

Przed wprowadzeniem
jakiegokolwiek nowego
środka państwa członkowskie
dopilnowują, by były one
opłacalne i technicznie
wykonalne, oraz
przeprowadzają oceny
oddziaływania, w tym analizy
kosztów i korzyści.

**DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2008/56/WE z
dnia 17 czerwca 2008 r., art. 13**

DZIAŁANIA (ŚRODKI)

65

DZIAŁANIA
ISTNIEJĄCE

57

DZIAŁANIA
NOWE

Łącznie poddanych analizie zostało **57**
działań, z czego:

- analizie jakościowej CBA – **28**
- analizie ilościowej CBA – **10**

Analiza jakościowa CBA

Za pomocą analizy efektywności kosztowej CEA, będącej odmianą analizy jakościowej CBA, dokonano oceny zasadności wdrożenia nowych działań, zidentyfikowanych w celu zmniejszenia luki pomiędzy stanem wód morskich po wdrożeniu istniejących i zaplanowanych do wdrożenia działań a dobrym stanem środowiska GES.

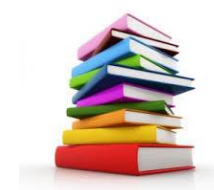

Analiza jakościowa CBA

Pominięto działania o charakterze:

- opracowań studialnych,
- badawczo – monitoringowych,
- analityczno – prawnych,
- administracyjnym.

Ich efekt będzie dopiero znany po wdrożeniu działań i obecnie nie jest możliwy szacunek ich efektywności.

KROK 1 – EFEKTY

W pierwszym kroku zidentyfikowano:

korzyści wynikające z wdrożenia działania **(analiza jakościowa)**,

a dla wybranych działań również skwantyfikowano te korzyści **(analiza ilościowa)**.

KROK 1 – EFEKTY

KROK 1 – EFEKTY

KRYTERIUM 1 Redukcja presji

Wpływ działania na zmniejszenie presji	niski	1
Wpływ działania na zmniejszenie presji	średni	2
Wpływ działania na zmniejszenie presji	wysoki	3
Wpływ działania na zmniejszenie presji	bardzo wysoki	4

KROK 1 – EFEKTY

KRYTERIUM 2 Liczba cech GES

Wpływ na 1 cechę GES	niski	1
Wpływ na 2-3 cechy GES	średni	2
Wpływ na 4-5 cech GES	wysoki	3
Wpływ na >6 cech GES	bardzo wysoki	4

KROK 1 – EFEKTY

KRYTERIUM 3 Zasięg geograficzny

<1%	< 333 km ²	niski	1
1%-15%	333 - 4 996 km ²	średni	2
15%-60%	4 996 - 19 984 km ²	wysoki	3
>60%	>19 984 km ²	bardzo wysoki	4

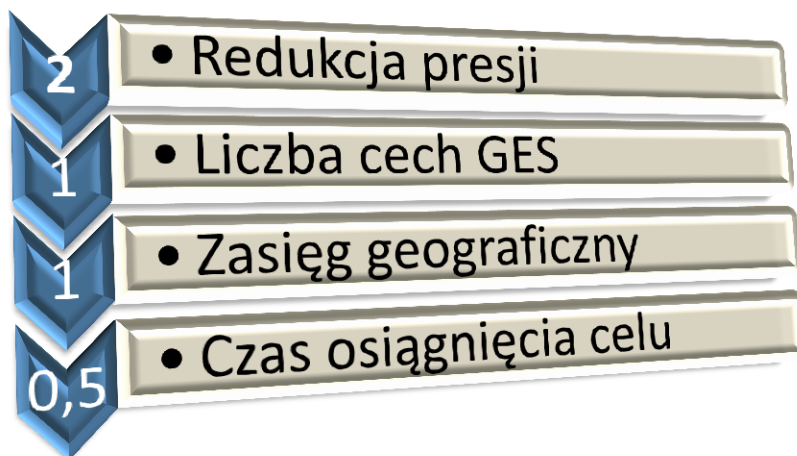
KROK 1 – EFEKTY

KRYTERIUM 4 Czas osiągnięcia celu

Wdrożenie	Osiągnięcie celu po wdrożeniu działania		
> 2 lata	> 1 rok	bardzo długi	1
< 2 lata	> 1 rok	długi	2
> 2 lata	< 1 rok	średni	3
< 2 lata	< 1 rok	krótki	4

KROK 1 – EFEKTY

Mając na uwadze dążenie do wyłonienia działań o największym efekcie nadano kryteriom następujące wagi:

KROK 1 – EFEKTY

EFEKTYWNOŚĆ		
<7	bardzo niska	1
7 - 8	niska	2
8 - 9	średnia	3
9 - 11	wysoka	4
> 11	bardzo wysoka	5

KROK 2 – KOSZTY

KOSZT WDROŻENIA

Suma: całkowity koszt wdrożenia działania do 2020 r.

> 250 mln	bardzo wysoki	1
150-250 mln	wysoki	2
75-150 mln	średni	3
10-75 mln	niski	4
< 10 mln	bardzo niski	5

KROK 3 – EFEKT/KOSZT

		Efektywność				
		5	4	3	2	1
Koszt	1	3	3	2	1	1
	2	3	3	3	2	1
	3	4	4	3	2	2
	4	5	4	3	3	3
	5	5	5	4	3	3

KROK 4 – PRIORYTYZACJA

Po dokonaniu oceny efektywności kosztowej każdego działania dokonano hierarchizacji ze względu na ocenę efektywności kosztowej (od tego, które otrzymało najwyższą ocenę (5), do tego z najniższym wynikiem (1)) oraz dodatkowo ze względu na ocenę otrzymaną w wyniku analizy jakościowej (0-18).

Wyniki analizy jakościowej

Nazwa działania	EFEKTYJAKOŚCIOWE					OCENA
	Redukcja presji	Liczba cech GES	Zasięg geograficzny	Czas osiągnięcia celu	OCENA RAZEM uwzgl. wagi	
Monitoring powietrzny zanieczyszczeń	3	2	4	4	14	5
Urządzenia do odbioru odpadów ze statków w portach	2	3	4	4	13	5
Fishing for litter - sprzątanie morza	2	3	4	2	12	5
Wprowadzenie zakazu zrzutu nieoczyszczonych ścieków sanitarnych	1	3	4	4	11	5
Rozwijanie i promowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	1	3	4	4	11	5

Nazwa działania	KOSZTY		Ocena dla efektywności kosztowej	Niepewność szacunku: N-niska Ś-średnia W-wysoka
	Całkowity koszt do 2020 r. [PLN]	OCENA		
Monitoring powietrzny zanieczyszczeń	1 280 000,00	5	5	Ś
Urządzenia do odbioru odpadów ze statków w portach	50 000 000,00	4	5	Ś
Fishing for litter - sprzątanie morza	12 372 000,00	4	5	Ś
Wprowadzenie zakazu zrzutu nieoczyszczonych ścieków sanitarnych	50 320 000,00	4	5	W
Rozwijanie i promowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	21 381 000,00	4	5	Ś

Nazwa działania	KOSZTY		Ocena dla efektywności kosztowej	Niepewność szacunku:
	Całkowity koszt do 2020 r. [PLN]	OCENA		N-niska Ś-średnia W-wysoka
Zwiększenie dostępności danych z zakresu przypadkowych połowów chronionych gatunków morskich ptaków i ssaków.	49 000,00	5	5	Ś
Rozwój i promocja stosowania przez statki ciekłego gazu ziemnego jako paliwa	10 000,00	5	5	W
Nadzór urządzeń do odbioru odpadów oraz pozostałości ładunkowych ze statków	170 000,00	5	5	Ś
Kampania edukacyjno-informacyjna na rzecz racjonalnej gospodarki wodami opadowymi	10 000 000,00	4	4	Ś
Promowanie Polskiego Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa	249 000,00	5	4	N

Nazwa działania	EFEKTY JAKOŚCIOWE					OCENA
	Redukcja presji	Liczba cech GES	Zasięg geograficzny	Czas osiągnięcia celu	OCENA RAZEM uwzgl. wagi	
Zwiększenie dostępności danych z zakresu przypadkowych połowów chronionych gatunków morskich ptaków i ssaków.	1	2	4	4	10	4
Rozwój i promocja stosowania przez statki ciekłego gazu ziemnego jako paliwa	1	3	4	1	9,5	4
Nadzór urzędzeń do odbioru odpadów oraz pozostałości ładunkowych ze statków	1	3	4	1	9,5	4
Kampania edukacyjno-informacyjna na rzecz racjonalnej gospodarki wodami opadowymi	1	3	4	1	9,5	4
Promowanie Polskiego Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa	1	2	4	1	8,5	3

Nazwa działania	EFEKTY JAKOŚCIOWE					OCENA
	Redukcja presji	Liczba cech GES	Zasięg geograficzny	Czas osiągnięcia celu	OCENA RAZEM uwzgl. wagi	
Dostarczanie energii elektrycznej z nabrzeża na statki	1	3	2	3	8,5	3
Edukacja akwarystów	1	1	4	2	8	3
Przygotowanie planu zwalczania zanieczyszczeń ropopochodnych na brzegu morskim	1	3	2	2	8	3
Zwiększenie wymagań w zakresie usuwania fosforu w ściekach odprowadzanych z oczyszczalni	4	3	4	3	16,5	5
Wprowadzenie limitu dawki fosforu wprowadzanej do gleb z nawozami naturalnymi	2	3	4	2	12	5

Nazwa działania	KOSZTY		Ocena dla efektywności kosztowej	Niepewność szacunku: N-niska Ś-średnia W-wysoka
	Całkowity koszt do 2020 r. [PLN]	OCENA		
Dostarczaniu energii elektrycznej z nabrzeża na statki	8 000 000,00	5	4	W
Edukacja akwarystów	9 000,00	5	4	Ś
Przygotowanie planu zwalczania zanieczyszczeń ropopochodnych na brzegu morskim	400 000,00	5	4	N
Zwiększenie wymagań w zakresie usuwania fosforu w ściekach odprowadzanych z oczyszczalni	193 280 000,00	2	3	Ś
Wprowadzenie limitu dawki fosforu wprowadzanej do gleb z nawozami naturalnymi	338 688 000,00	1	3	W

Nazwa działania	EFEKTYJAKOŚCIOWE					OCENA
	Redukcja presji	Liczba cech GES	Zasięg geograficzny	Czas osiągnięcia celu	OCENA RAZEM uwzgl. wagi	
Przeciwdziałanie powierzchniowej erozji wodnej na styku pól i wód śródlądowych	2	3	4	1	11,5	5
Zwiększanie skuteczności zwalczania zanieczyszczeń na morzu	2	2	3	4	11	5
Zwiększenie powierzchni gruntów rolnych objętych planami nawożenia	1	3	4	1	9,5	4
Zapewnienie warunków bezpiecznego przechowywania nawozów naturalnych	1	3	4	1	9,5	4
Wykorzystanie kanałów melioracyjnych do redukcji ładunku biogenów z terenów rolniczych	1	3	4	1	9,5	4

Nazwa działania	KOSZTY		Ocena dla efektywności kosztowej	Niepewność szacunku: N-niska Ś-średnia W-wysoka
	Całkowity koszt do 2020 r. [PLN]	OCENA		
Przeciwdziałanie powierzchniowej erozji wodnej na styku pól i wód śródlądowych	203 900 000,00	2	3	W
Zwiększanie skuteczności zwalczania zanieczyszczeń na morzu	232 140 000,00	2	3	W
Zwiększenie powierzchni gruntów rolnych objętych planami nawożenia	240 000 000,00	2	3	W
Zapewnienie warunków bezpiecznego przechowywania nawozów naturalnych	1 200 000 000,00	1	3	Ś
Wykorzystanie kanałów melioracyjnych do redukcji ładunku biogenów z terenów rolniczych	204 100 000,00	2	3	W

Nazwa działania	EFEKTY JAKOŚCIOWE					OCENA
	Redukcja presji	Liczba cech GES	Zasięg geograficzny	Czas osiągnięcia celu	OCENA RAZEM uwzgl. wagi	
Redukcja emisji fosforu z hałdy fosfogipsów w Wiślinie	1	3	2	2	8	3
Przygotowanie planu zagospodarowania odpadów z rozlewów olejowych powstałych na skutek wypadków morskich	1	1	4	1	7,5	2
Dodatkowe sprzątanie plaż	1	2	1	4	7	2
Zwiększenie zasięgu obszarów, gdzie zakazane jest trałowanie - wraz z opracowaniem narzędzi kontrolnych	1	2	2	2	7	2
Zmniejszenie ilości opakowań - działania w świetle Dyrektywy w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych	1	2	2	1	6,5	1

Nazwa działania	KOSZTY		Ocena dla efektywności kosztowej	Niepewność szacunku: N-niska Ś-średnia W-wysoka
	Całkowity koszt do 2020 r. [PLN]	OCENA		
Redukcja emisji fosforu z hałdy fosfogipsów w Wiślince	60 000 000,00	4	3	Ś
Przygotowanie planu zagospodarowania odpadów z rozlewów olejowych powstałych na skutek wypadków morskich	300 000,00	5	3	N
Dodatkowe sprzątanie plaż	8 800 000,00	5	3	N
Zwiększenie zasięgu obszarów, gdzie zakazane jest trawienie - wraz z opracowaniem narzędzi kontrolnych	5 900 000,00	5	3	W
Zmniejszenie ilości opakowań - działania w świetle Dyrektywy w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych	100 000,00	5	3	N

Nazwa działania	EFEKTY JAKOŚCIOWE					OCENA
	Redukcja presji	Liczba cech GES	Zasięg geograficzny	Czas osiągnięcia celu	OCENA RAZEM uwzgl. wagi	
Modernizacja składu MPS w kompleksie wojskowym K-4001 Gdynia	1	1	1	4	6	1
Modernizacja bazy MPS	1	1	1	4	6	1
Przebudowa infrastruktury towarzyszącej kompleksu wraz z przebudową sieci podziemnej	1	1	1	4	6	1

Nazwa działania	KOSZTY		Ocena dla efektywności kosztowej	Niepewność szacunku: N-niska Ś-średnia W-wysoka
	Całkowity koszt do 2020 r. [PLN]	OCENA		
Modernizacja składu MPS w kompleksie wojskowym K-4001 Gdynia	52 000 000,00	4	3	N
Modernizacja bazy MPS	17 000 000,00	4	3	N
Przebudowa infrastruktury towarzyszącej kompleksu wraz z przebudową sieci podziemnej	15 000 000,00	4	3	N

Analiza ilościowa CBA

Zastosowane metody analizy ilościowej:

- **metoda transferu korzyści**, polegająca na wykorzystaniu wyników innych badań, bądź zastosowanej metodyki,
- **metoda analizy produktywności**, bazująca na przewidywanych zmianach w przychodach przedsiębiorstw korzystających z dóbr naturalnych / zasobów środowiska naturalnego,
- **metoda kosztów zapobiegawczych**, w której szacuje się hipotetyczne wydatki ponoszone w celu uniknięcia potencjalnych niekorzystnych skutków,
- **metoda analogii rynkowej**, polegająca na wykorzystaniu wskaźników / cen z innych sektorów rynku do sektorów, w których brak cen dla wycenianych dóbr

Wyniki analizy ilościowej

Nazwa działania	Korzyści - zdyskontowane [mln PLN]	Koszty - zdyskontowane [mln PLN]	ENPV [mln PLN]	ERR	Wskaźnik B/C
Zwiększenie powierzchni gruntów rolnych objętych planami nawożenia	1 882,82	1 090,12	792,70	b/d	1,73
Zapewnienie warunków bezpiecznego przechowywania nawozów naturalnych	1 755,76	1 063,79	691,97	9%	1,65
Wykorzystanie kanałów melioracyjnych do redukcji ładunku biogenów z terenów rolniczych	3 551,87	183,09	3 368,78	70%	19,40
Przeciwdziałanie powierzchniowej erozji wodnej na styku pól i wód śródlądowych	2 132,82	511,53	1 621,29	31%	4,17
Dodatkowe sprzątanie plaż	93,15	39,97	53,18	b/d	2,33

Nazwa działania	Korzyści - zdyskontowane [mln PLN]	Koszty - zdyskontowane [mln PLN]	ENPV [mln PLN]	ERR	Wskaźnik B/C
Rozwój i promocja stosowania przez statki ciekłego gazu ziemnego jako paliwa	8,32	0,18	8,14	b/d	45,80
Wprowadzenie na obszarze Morza Bałtyckiego zakazu zrzutu nieoczyszczonych ścieków sanitarnych ze statków pasażerskich	2 250,61	44,61	2 206,00	91%	50,45
Redukcja emisji fosforu z hałdy fosfogipsów w Wiślinie	1 080,00	55,33	1 024,67	86%	19,52
Zwiększenie wymagań w zakresie usuwania fosforu w ściekach odprowadzanych z oczyszczalni	13 750,09	877,91	12 872,18	b/d	15,66
Wprowadzenie limitu dawki fosforu wprowadzanej do gleb z nawozami naturalnymi	6 797,32	1 538,38	5 258,94	b/d	4,42

DZIĘKUJĘ

Łukasz Trojnarowski
Grontmij

Załącznik 1 do KPOWM

Podsumowanie istniejących działań przyczyniających się do osiągnięcia dobrego stanu środowiska morskiego, wynikających z aktów prawnych oraz dokumentów programowych i planistycznych

Irmina Grzegrzółka
Wykonawca KPOWM

Struktura dokumentu:

- Część I: akty prawne
- Część II: dokumenty programowe i planistyczne
- Załącznik 1

Metodyka pracy:

Wskaźniki
GES

Identyfikacja
presji

Identyfikacja
działań

Wskaźniki
GES

Identyfikacja
działań

Weryfikacja
działań

- Część I: akty prawa międzynarodowego

Akt prawny	Wskaźnik GES										
	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11
Prawo międzynarodowe											
UNCLOS	+	+	+	+		+		+	+	+	+
MARPOL		+							+		
Konwencja Helsińska	+	+		+							
Konwencja o zatapianiu						+			+	+	
Konwencja Berneńska	+			+							
CBD	+	+		+		+	+				

• Część I: instrumenty unijne

Akt prawny	Wskaźnik GES										
	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11
UE											
Dyrektywy Siedliskowa i Ptasia	+	+		+		+	+				
Dyrektywa EIA	+			+		+	+				
RDW	+	+		+	+		+	+	+		
Dyrektywa Azotanowa					+			+			
Dyrektywa ws. planowania przestrzennego obszarów morskich	+		+	+		+	+	+		+	+

- Część I: instrumenty krajowe
 - materialnoprawne (standardy i normy)
 - administracyjne (pozwolenia)
 - kontrolne (kontrole, inspekcje)

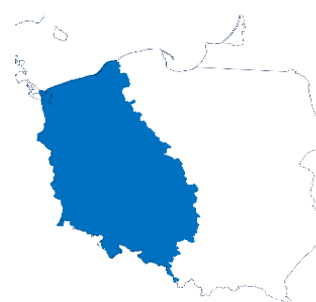
- C1 Bioróżnorodność + C4 łańcuchy troficzne: ochrona gatunkowa, OOŚ / ocena oddziaływania na obszar Natura 2000
- C2 Gatunki obce: wprowadzanie gatunków obcych do akwakultury, postępowanie z wodami balastowymi
- C3 Komercyjnie eksploatowane gatunki ryb i skorupiaków: Wspólna Polityka Rybołówstwa

- C5 Eutrofizacja: rolnicze wykorzystywanie nawozów
- C6 Integralność dna morskiego: górnictwo morskie, inne rodzaje działalności
- C7 Warunki hydrograficzne: postępowanie OOŚ

- C8 Substancje zanieczyszczające i efekty zanieczyszczeń:
 - zanieczyszczenia ze źródeł lądowych: standardy emisyjne i imisyjne, pozwolenia emisyjne, Państwowy Monitoring Ochrony Środowiska / monitoring wód, monitoring działalności przybrzeżnej, pomiary wielkości emisji, kontrola gospodarowania wodami, przegląd ekologiczny
 - zanieczyszczenia pochodzące ze statków: przeglądy i inspekcje, substancje przeciwpiorostowe, przewóz ładunków niebezpiecznych, informowanie i postępowanie w razie zaistnienia wypadku powodujące zagrożenie zanieczyszczeniem środowiska morskiego lub zanieczyszczenie środowiska morskiego, wymogi dotyczące paliwa żeglugowego

- C9 Substancje szkodliwe w rybach i owocach morza: dopuszczalne poziomy substancji zanieczyszczających
- C10 Odpady w środowisku morskim:
 - odpady pochodzące ze źródeł lądowych
 - odpady pochodzące ze statków: wymogi w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu morza, obowiązek informowania o odpadach i pozostałościach ładunkowych ze statków, obowiązki odbiorcy odpadów, zatapianie odpadów pochodzących ze statków
- C11 Hałas podwodny i inne źródła energii: *brak zidentyfikowanych działań istniejących*

- Część II: dokumenty programowe i planistyczne
 - zakres przedmiotowy
 - zakres terytorialny

- Część II: działania istniejące
 - wynikające z dokumentów międzynarodowych
 - wynikające z dokumentów krajowych
 - działania ogólne
 - niewdrożone

- Część II

- Bałtycki Plan Działań HELCOM
- PO RYBY 2014-2020
- Polityka morska RP do roku 2020 (2030)
- Projekt aPWKŚ
- Projekt aPGW dla dorzecza Wisły i Odry

- **Część II:** presje wpływające na Morze Bałtyckie oraz presje wpływające na przybrzeżne i przejściowe JCWP

Dziękuję za uwagę

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu Krajowego Programu Ochrony Wód Morskich

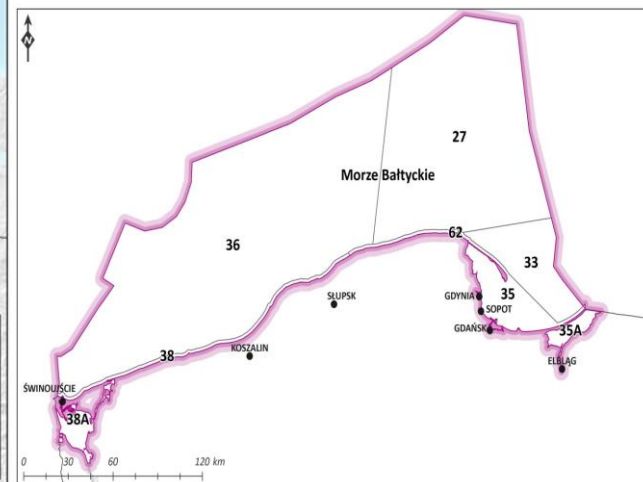
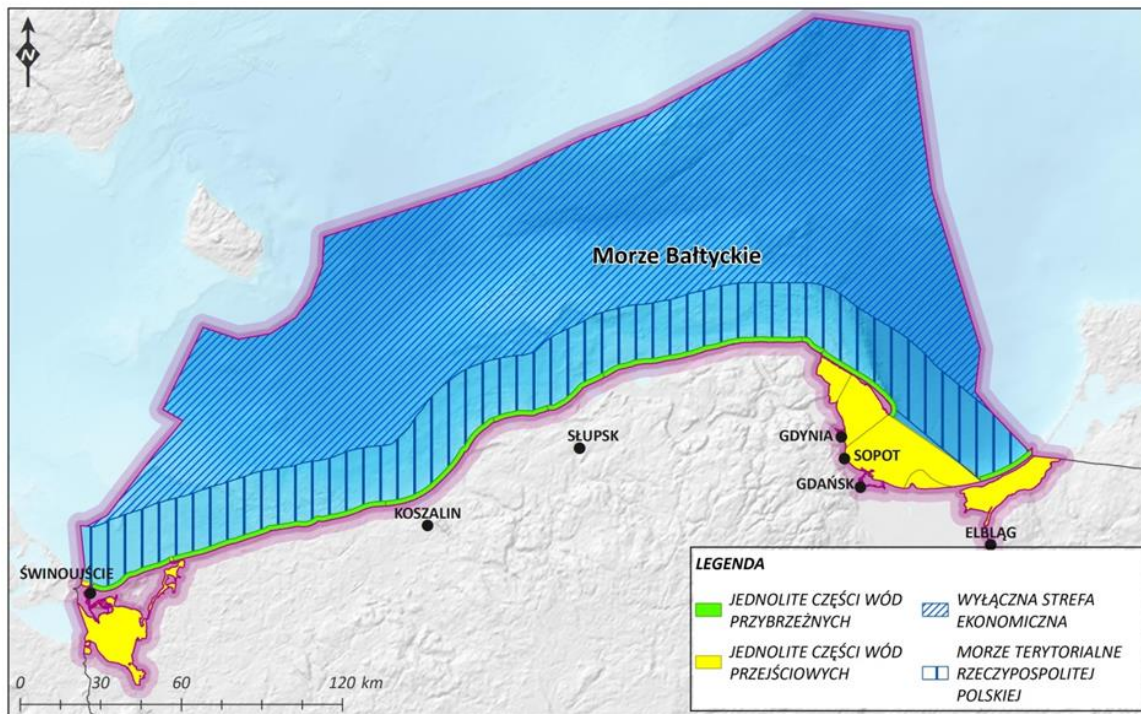

Plan prezentacji

1. Wprowadzenie
2. Stan środowiska Bałtyku
3. Potrzeba strategicznej oceny
4. Ocena strategiczna
5. Oddziaływania skumulowane
6. Działania minimalizujące
7. Oddziaływania transgraniczne
8. Podsumowanie oceny

Wprowadzenie

Obszar którego dotyczy KPOWM i Prognoza

Numer podakwenu	Nazwa podakwenu
27	Wody otwarte wschodniej części Bałtyku Właściwego
33	Wody otwarte Zatoki Gdańskiej
35	Polskie wody przybrzeżne Zatoki Gdańskiej
35A	Polska część Zalewu Wiślanego
36	Wody otwarte Basenu Bornholmskiego
38	Polskie wody przybrzeżne Basenu Bornholmskiego
38A	Polska część Zalewu Szczecińskiego
62	Polskie wody przybrzeżne wschodniej części Bałtyku Właściwego

Stan środowiska Bałtyku

W RDSM określono 11 wskaźników opisowych (cech, zgodnie z Prawem wodnym) dotyczących określania dobrego stanu środowiska, dla których należy przeprowadzić ocenę w odniesieniu do zdefiniowanych kryteriów dobrego stanu środowiska.

Wskaźniki (cechy) opisowe służące do określenia dobrego stanu środowiska

Numer		Opis wskaźnika/cechy
Wskaźnika zgodnie z RDSM	Cechy zgodnie z Prawem wodnym	
W1	C1	Różnorodność biologiczna
W2	C2	Gatunki obce
W3	C3	Komercyjnie eksploatowane gatunki ryb i bezkręgowców
W4	C4	Łańcuchy pokarmowe
W5	C5	Eutrofizacja
W6	C6	Integralność dna morskiego
W7	C7	Warunki hydrograficzne
W8	C8	Substancje zanieczyszczające i efekty zanieczyszczeń
W9	C9	Substancje szkodliwe w rybach i owocach morza
W10	C10	Odpady (śmieci) w środowisku morskim
W11	C11	Hałas podwodny i inne źródła energii

Stan środowiska Bałtyku

Podsumowanie stanu środowiska morskiego według wskaźników opisowych

Nr wskaźnika opisowego (cechy)	Nazwa wskaźnika opisowego (cechy)	Łączna ocena stanu środowiska polskiej strefy Morza Bałtyckiego
W1	Różnorodność biologiczna	Stan poniżej dobrego (nieGES)
W2	Gatunki obce	Nie oceniono (z powodu braku reprezentatywnych danych)
W3	Komercyjnie eksploatowane gatunki ryb i skorupiaków	Stan poniżej dobrego (nieGES)
W4	Łańcuch pokarmowy	Stan dobry (GES)
W5	Eutrofizacja	Stan poniżej dobrego (nieGES)
W6	Integralność dna morskiego	Stan poniżej dobrego (nieGES)
W7	Warunki hydrograficzne	Stan dobry (GES)
W8	Substancje zanieczyszczające i efekty zanieczyszczeń	Stan dobry (GES)
W9	Substancje szkodliwe w rybach i owocach morza	Stan dobry (GES)
W10	Odpady w środowisku morskim	Stan poniżej dobrego (nieGES)
W11	Wprowadzanie energii, łącznie z hałasem podwodnym	Nie oceniono (z powodu braku reprezentatywnych danych)

KPOWM

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne implementowała postanowienia RDSM i określiła, że realizacja dyrektywy będzie obejmować opracowanie:

1. wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich,
2. zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich,
3. zestawu celów środowiskowych dla wód morskich i związanych z nimi wskaźników, zwanego dalej „zestawem celów środowiskowych dla wód morskich”,
4. programu monitoringu wód morskich,
5. **krajowego programu ochrony wód morskich**

Potrzeba oceny strategicznej

- Nie wynika wprost z dyrektywy RDSM, jako że cele Strategii Morskiej są zasadniczo proekologiczne a program działań (PoM) służy osiągnięciu dobrego stanu środowiska morskiego (GES)
- Wskazywana jako niezbędna przez międzynarodowe NGO
- Konieczna w świetle polskiego prawa: art. 46 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.),

Ocena strategiczna

Cele oceny strategicznej

- Celem przeprowadzania oceny strategicznej, w myśl dyrektywy SEA „*jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego (zrównoważonego) rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko*”.
- Przeprowadzenie oceny weryfikuje równocześnie uwzględnienie w opracowaniu KPOWM zasady zrównoważonego rozwoju, co wymagane jest przez art. 61 r ust.3 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.).

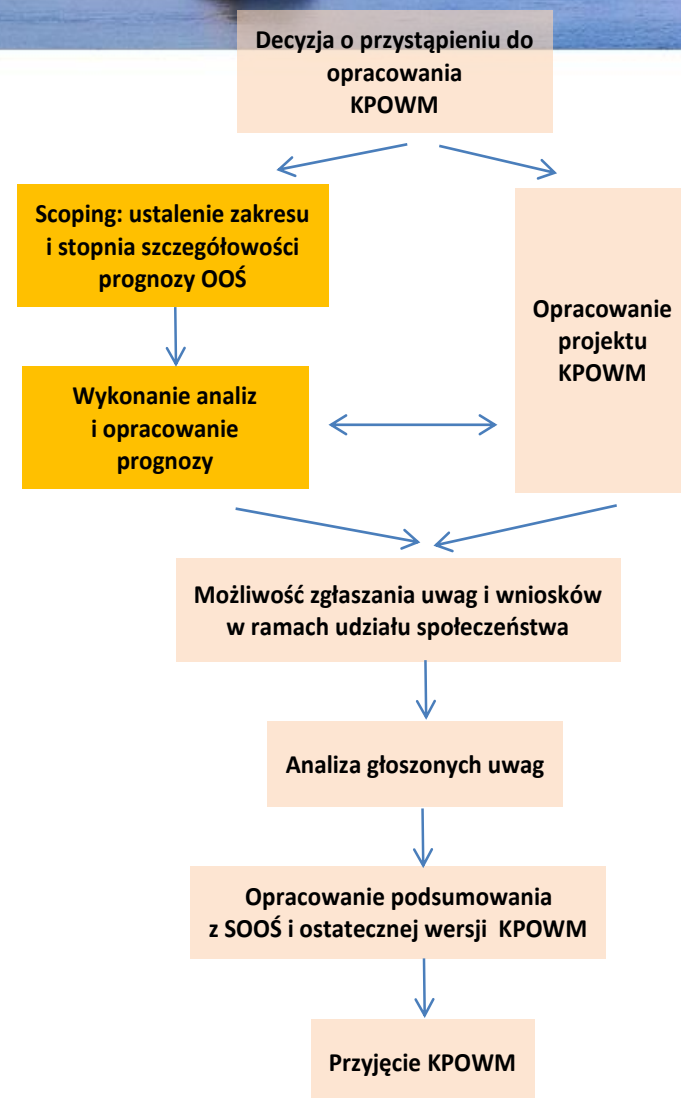

Założenia wyjściowe

- Prognoza oddziaływania na środowisko jest zgodna z wymaganiami art. 51 ust. 1 ustawy OOS,
- Prognoza spełnia wymagania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. EU L 197 z 21.7.2001r., str. 30; dalej jako dyrektywa SEA)
- Prognoza uwzględnia stopień szczegółowości poddanego ocenie dokumentu strategicznego, jakim jest projekt KPOWM oraz uzgodnienia właściwych organów administracji:
 - Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, pismo z dnia 24 listopada 2015 r., znak sprawy: DOOŚsoos.411.15.2015.JP,
 - Główny Inspektor Sanitarny, pismo z dnia 26 listopada 2015 r., znak sprawy: GIS-HŚ-NS-4311-068/EN/15,
 - Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni, pismo z dnia 4 grudnia 2015 r., znak sprawy: INZ1.1-AM-8103-120/15,
 - Dyrektor Urzędu Morskiego w Słupsku, pismo z dnia 27 listopada 2015 r., znak sprawy: OW-B5-074-83/15,
 - Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie, pismo z dnia 26 listopada 2015 r., znak sprawy: OW-IV-070/049/02/15.
- Zgodnie z zapisami ustawy OOS i uzgodnieniem GDOŚ, Prognoza wykorzystuje informacje zawarte w prognozach już przyjętych dokumentów strategicznych mających znaczenie dla KPOWM

Procedura SOOŚ

- Zgodnie z ustawą OOŚ, strategiczna ocena oddziaływania na środowisko to postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności:
- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa (wymagane również przez Prawo wodne).

KPOWM a Prognoza

- W ramach KPOWM działania podstawowe nietechniczne obejmują następujące kategorie:
 - działania prawne,
 - administracyjne,
 - ekonomiczne,
 - edukacyjne,
 - kontrolne.
- Do KPOWM zgłoszono również działania o charakterze technicznym, których realizacja wiąże się z ingerencją w środowisko.
- W ramach prac nad KPOWM opracowano karty wskaźników, w których podano zarówno działania wynikające z przyjętych już dokumentów strategicznych (działania istniejące), jak i nowe działania proponowane w ramach projektu KPOWM. Ponadto karty opracowano także dla każdego nowego działania i przedstawiono je w załączniku 4 do projektu KPOWM .
- Działania nietechniczne nie wiążą się z bezpośrednią ingerencją w środowisko ale mogą określać ramy dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w przyszłości.
- **W Prognozie skupiono się na działaniach technicznych których realizacja może wiązać się z bezpośrednią ingerencją w środowisko i może wywoływać skutki w środowisku (zarówno pozytywne, jak i negatywne),**

Wyniki wpływu działań zaproponowanych w projekcie KPOWM na osiągnięcie celów wyznaczonych dla poszczególnych podakwenów

 GES
 Sub GES

			Wskaźniki opisowe stanu				Wskaźniki opisowe presji						
Obszar/ Pod- akwen	Nazwa obszaru / podakwenu	Pow. Obszaru [km ²]	W1	W3	W4	W6	W2	W5	W7	W8	W9	W10	W11
27	Wody otwarte wschodniej części Bałtyku Właściwego	1,52											
33	Wody otwarte Zatoki Gdańskiej	0,3											
35	Polskie wody przybrzeżne Zatoki Gdańskiej	0,18											
35A	Polska część Zalewu Wiślanego	0,04											
36	Wody otwarte Basenu Bornholmskiego	2,5											
38	Polskie wody przybrzeżne Basenu Bornholmskiego	0,05											
38A	Polska część Zalewu Szczecińskiego	0,06											
62	Polskie wody przybrzeżne wschodniej części Bałtyku Właściwego	0,02											
Końcowa ocena													

Typy działań

W ramach analiz oceniono wpływ planowanych w projekcie KPOWM **typów działań technicznych** na możliwość realizacji strategicznych celów ochrony środowiska

Typy działań KPOWM:

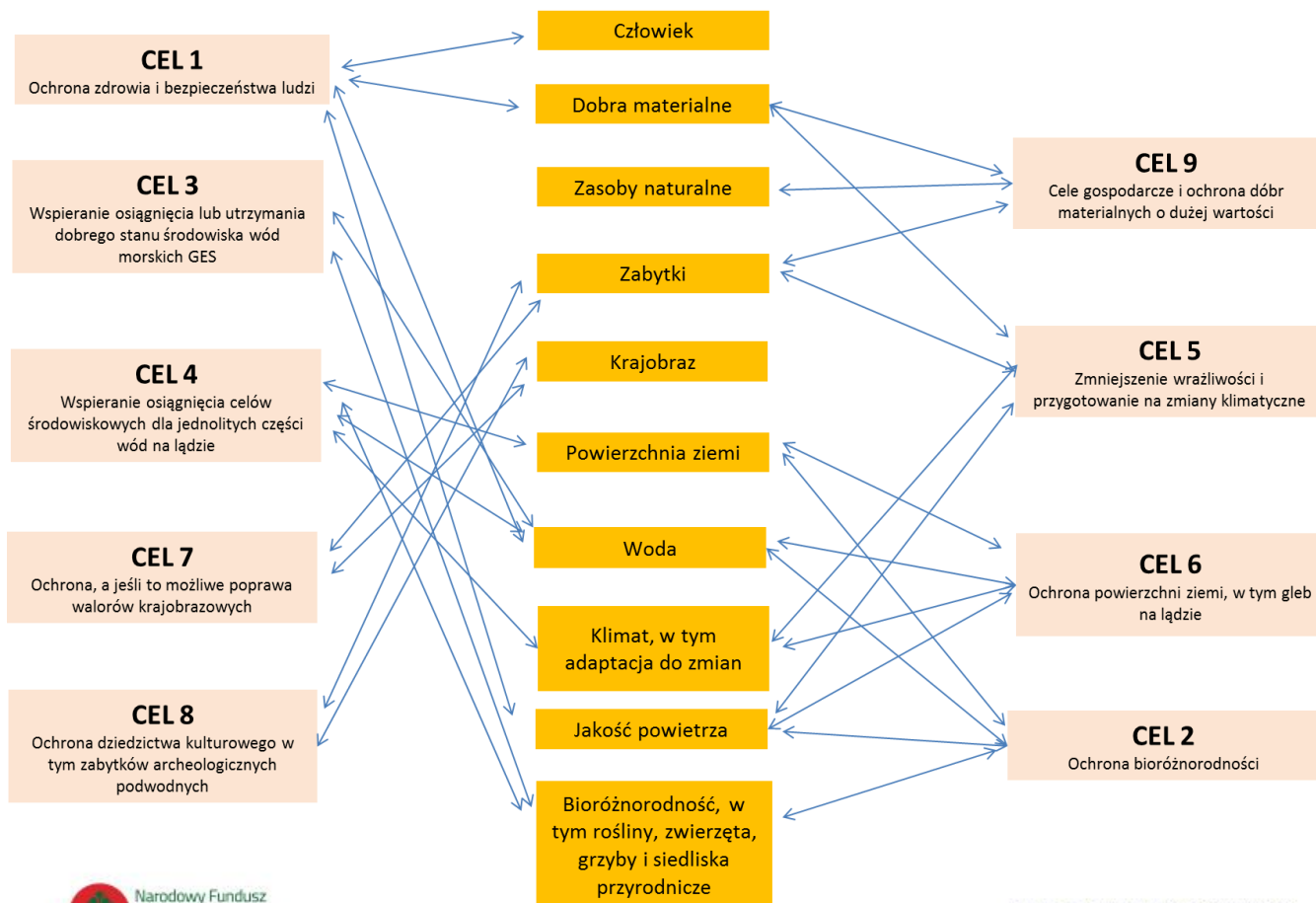
- A. Rozwój infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej i redukcja biogenów z rolnictwa
- B. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom z terenów przemysłowych i ze statków/wraków

Ocena strategiczna - Cele ochrony środowiska

- Cele ochrony środowiska określono na podstawie analizy dokumentów, wspólnotowych, krajowych oraz porozumień międzynarodowych które są nadrzędne względem KPOWM
- Określono następujące cele:
 1. Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi
 2. Ochrona bioróżnorodności
 3. Wspieranie osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska wód morskich (GES)
 4. Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód na lądzie
 5. Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne
 6. Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb na lądzie
 7. Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych
 8. Ochrona dziedzictwa kulturowego w tym zabytków archeologicznych podwodnych
 9. Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości

Tak określone cele ochrony środowiska obejmują swoim zakresem wszystkie elementy środowiska, które zgodnie z prawem powinny podlegać strategicznej ocenie oddziaływania,

Ocena przez cele

Ocena

Kiedy Program służy bezpośrednio realizacji celu	Wzmacniający	+++
Kiedy Program istotnie wspiera możliwość realizacji celu lub pozwala uniknąć zagrożeń związanych z ograniczeniem możliwości realizacji celu	Korzystny	++
Kiedy skutki pozytywne spodziewane w wyniku realizacji Programu przeważają w sposób jednoznaczny nad ewentualnymi skutkami negatywnymi, jednak ich osiągnięcie wymaga spełnienia dodatkowych warunków w postaci np. stosowania środków wzmacniających oddziaływania pozytywne lub minimalizujących oddziaływania negatywne	Nieznacznie korzystny	+
Kiedy nie stwierdzono istotnego wpływu lub wpływy pozytywne i negatywne równoważą się	Neutralny	0
Kiedy negatywne skutki realizacji Programu równoważą lub przewyższają jego wpływ pozytywny w ramach możliwości osiągnięcia celu. Możliwe jest ograniczenie wpływu negatywnego przy zastosowaniu standardowych środków minimalizujących	Nieznacznie negatywny	-
Kiedy wdrożenie Program niesie za sobą niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe przeważające ewentualne pozytywy w tym zakresie, ogranicza możliwość realizacji celu. Możliwe jest ograniczenie wpływu, ale poza środkami standardowymi dla danego typu przedsięwzięcia, należy wskazać indywidualne środki minimalizujące.	Negatywny	--
Kiedy wdrożenie Program niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia konflikty w kontekście możliwości realizacji celu. Konieczność zastosowania kompensacji, czyli odtworzenia niszczonego zasobów środowiska. Należy wskazać wykonalne rozwiązania kompensacyjne i warunki jej realizacji lub konieczność zastosowania derogacji	Konflikt	---

Wyniki przeprowadzonej oceny

- Wyniki przeprowadzonych analiz pozwalają na stwierdzenie, że **przyjęcie KPOWM i wdrożenie działań przewidzianych w okresie do 2020 roku, będzie miało korzystny wpływ na realizację wszystkich strategicznych celów ochrony środowiska.**

Podsumowanie charakterystyki zidentyfikowanych oddziaływań typów działań technicznych przewidzianych w KPOWM na realizację strategicznych celów ochrony środowiska

Typ działań przewidzianych w KPOWM / oddziaływania	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Ochrona bioróżnorodności	Wspieranie osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska wód morskich	Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód na lądzie	Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne	Ochrona powierzchni ziemi	Ocena ogólna oddziaływań na realizację celu	Ochrona dziedzictwa kulturowego w tym zabytków archeologicznych podwodnych	Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości
A. Rozwój infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej i redukcja biogenów z rolnictwa.	+++	+	++	++	0	++	0	++	+++
B. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom do wód z terenów przemysłowych i ze statków/wraków	+++	++	++	++	0	++	+	+++	++

Oddziaływania skumulowane

Analizując oddziaływania skumulowane można się spodziewać, że opóźnienie osiągnięcia GES lub ewentualnie jego utrata może mieć miejsce w odniesieniu do planowanych realizacji:

- elektrowni jądrowej,
- rurociągu duńskiego, tzw. Baltic Pipe,
- przekopu przez Mierzęję Wiślaną,
- budowy morskich farm wiatrowych,
- działań na brzegu.

Wszystkie te przedsięwzięcia wymagają indywidualnej oceny wpływu na środowisko lub Naturę 2000. W jej ramach zweryfikowane zostanie lub już zostało oddziaływanie określone na etapie oceny strategicznej wykonanej dla dokumentów, z których wynikają w/w przedsięwzięcia oraz dobrane zostaną/zostały już dobrane odpowiednie środki minimalizujące, czy kompensujące.

Działania minimalizujące

- Z uwagi na brak przewidywanych istotnych oddziaływań o charakterze negatywnym, przy zachowaniu wszystkich wymagań prawnych i dobrych praktyk, nie było potrzeby proponowania działań minimalizujących lub kompensujących straty w środowisku

Oddziaływanie transgraniczne

- Biorąc pod uwagę charakter oraz skalę zaproponowanych działań w projekcie KPOWM, oceniono, że ich realizacja nie będzie wywoływać znaczących negatywnych skutków środowiskowych poza granicami Polski. Informacja i uzgodnienia odbywają się zgodnie z istniejącymi mechanizmami przewidzianymi m.in. w ramach HELCOM

Podsumowanie oceny działań KPOWM

- Nowe działania wskazane w **projekcie KPOWM** służą **wzmocnieniu istniejących działań** mających na celu **poprawę lub utrzymanie istniejącego dobrego stanu środowiska, w tym wód morskich**.
- Natomiast w wielu przypadkach, działania KPOWM będą osłabiane przez działania wynikające z przyjętych już programów i planów dających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć o potencjalnie negatywnym oddziaływaniu na środowisko wód morskich. Dotyczy to szczególnie wskaźników: W1, W4, W5 i W6 i W11, dla których osiągnięcie dobrego stanu wód może być opóźnione. Planowane działania, w szczególności duże inwestycje, mogą być przyczyną negatywnych zmian w odniesieniu do wskaźnika W7.

Dziękuję za uwagę!

Piotr Poborski
Wykonawca SOOŚ KPOWM
Multiconsult